

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
Светозара Марковића 69, 34000 Крагујевац

Тел/Факс: 034/306800
Е-пошта: dekanat@fmm.kg.ac.rs
Веб-сајт: www.medf.kg.ac.rs

ОСНОВНЕ СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ

СТРУКОВНА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Редни број	Шифра предмета	Назив предмета	Семе стар	Број часова					ЕСПБ
				Активна настава				Остали часови	
				П	В	ДОН	ИР		
ПРВА ГОДИНА									
1	SSZ1	Основе морфологије човека	1	3	2	0	0	0	5
2	SSZ2	Физиологија са основама биохемије	1	3	2	0	0	0	6
3	SSZ3	Здравствена нега 1	1	3	4	0	0	0	7
4	SSZ4	Здравствено васпитање	1	2	3	0	0	0	6
5	SSZ5	Основи информатике у здравству	1	1	1	0	0	0	3
6	SSZ6	Медицински енглески језик	1	2	0	1	0	0	3
Укупно часова по виду наставе у блоку				14	12	1	0	0	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку				27					30
Укупно часова наставе у блоку				27					
7	SSZ7	Патолошке основе болести	2	3	1	0	0	0	4
8	SSZ8	Здравствена нега 2	2	3	3	0	0	0	6
9	SSZ9	Интерна медицина са негом	2	3	4	0	0	8	7
10	SSZ10	Основи фармакологије	2	3	1	0	0	0	4
11	SSZ11	Комуникација у здравству	2	2	0	0	0	0	2
12	SSIZB2	Изборни блок 2 (бира се 3 кредита)	2	2	1	0	0	0	3
		SSZ12	Здравствена психологија	2	2	1	0	0	3
		SSZ13	Медицинска деонтологија	2	2	1	0	0	3
13	SES14	Стручна пракса 1	2	0	0	0	0	20	4
Укупно часова по виду наставе у блоку				16	10	0	0	28	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку				26					30
Укупно часова наставе у блоку				54					
Укупно часова по виду наставе у години				30	22	1	0	28	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години				53					60
Укупно часова наставе у години				81					
ДРУГА ГОДИНА									
14	SSZ15	Хирургија са негом	3	3	3	0	0	8	8
15	SSZ16	Здравствена нега у примарној здравственој заштити	3	3	3	0	0	0	7
16	SSZ17	Инфективне болести са негом	3	3	3	0	0	8	7
17	SSZ18	Сестринске процедуре у превенцији инфекција	3	2	2	0	0	0	4
18	SSIB3	Изборни блок 3 (бира се 4 кредита)	3	2	1	0	0	4	4
		SSZ19	Ментално здравље	3	2	1	0	0	4
		SSZ20	Социјална медицина	3	2	1	0	0	4
		SSZ21	Безбедност здравствених радника и заштита у радној средини	3	2	1	0	0	4
		SSZ22	Савремене радиолошке дијагностичке методе	3	2	1	0	0	4
Укупно часова по виду наставе у блоку				13	12	0	0	20	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку				25					30
Укупно часова наставе у блоку				45					
19	SSZ23	Ургентна медицина са основама трансфузиологије	4	2	2	0	0	8	4
20	SSZ24	Интензивна здравствена нега	4	3	2	0	0	6	4
21	SSZ25	Гинекологија и акушерство са негом	4	3	2	0	0	8	5
22	SSZ26	Психијатрија са негом	4	3	2	0	0	8	5
23	SSZ27	Педијатрија са негом	4	3	2	0	0	8	5
24	SSIB4	Изборни блок 4 (бира се 3 кредита)	4	2	1	0	0	0	3
		SES28	Здравствена нега детета у јединици интензивне неге	4	2	1	0	0	3
		SSZ29	Хигијена	4	2	1	0	0	3
		SES30	Кожне и венеричне болести са негом	4	2	1	0	0	3
		SSZ31	Здравствена економија	4	2	1	0	0	3
25	SES32	Стручна пракса 2	4	0	0	0	0	20	4
Укупно часова по виду наставе у блоку				16	11	0	0	58	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку				27					30
Укупно часова наставе у блоку				85					

Укупно часова по виду наставе у години				29	23	0	0	78		
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години				52					60	
Укупно часова наставе у години				130						
ТРЕЋА ГОДИНА										
26	SES33	Онкологија са негом		5	3	3	0	0	8	7
27	SSZ34	Неурологија са негом		5	2	1	0	0	8	4
28	SES35	Дијетотерапија		5	2	3	0	0	0	6
29	SES36	Организација и управљање у здравственој нези		5	2	2	0	0	0	5
30	SSIB5	Изборни блок 5 (бира се 8 кредита)		5	4	2	0	0	8	8
		SSZ37	Здравствена нега болесника након трансплантације	5	2	1	0	0	4	4
		SSZ38	Истраживања у области здравствене неге	5	2	1	0	0	4	4
		SSZ39	Здравствени менаџмент	5	2	1	0	0	4	4
		SSZ40	Здравствена нега у процесу рехабилитације	5	2	1	0	0	4	4
Укупно часова по виду наставе у блоку				13	11	0	0	24		
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку				24					30	
Укупно часова наставе у блоку				48						
31	SES41	Методика наставе здравствене неге		6	2	2	0	0	0	4
32	SSZ42	Методологија истраживања		6	2	1	0	0	0	3
33	SSZ43	Геријатрија са здравственом негом		6	3	2	0	0	4	4
34	SSZ44	Палијативна здравствена нега		6	2	3	0	0	4	5
35	SSIB6	Изборни блок 6 (бира се 4 кредита)		6	2	2	0	0	4	4
		SSZ45	Офталмологија са негом	6	2	2	0	0	4	4
		SSZ46	Терапија бола	6	2	2	0	0	4	4
		SSZ47	Оториноларингологија са негом	6	2	2	0	0	4	4
36	SES48	Стручна пракса 3		6	0	0	0	0	16	4
37	SES49	Предмет завршног рада		6	0	0	0	3	0	3
38	SES50	Израда и одбрана завршног рада		6	0	0	0	0	6	3
Укупно часова по виду наставе у блоку				11	10	0	3	34		
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку				24					30	
Укупно часова наставе у блоку				58						
Укупно часова по виду наставе у години				24	21	0	3	58		
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години				48					60	
Укупно часова наставе у години				106						

КЊИГА ПРЕДМЕТА

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Основе морфологије човека			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основном морфолошком и функционалном организацијом људског тела. Основни циљ предмета је олакшати студентима разумевање структурне организације људског тела и функционалних веза анатомских структура, у намери да им се створи основа знања за даљи клинички рад.			
Исход предмета По завршетку предмета, студенти ће бити способни да: (1) идентификују и опишу скелетне, мишићне, неуралне, васкуларне и лимфатичке структуре, горњих и доњих екстремитета, грудног коша, абдомена, карлице, главе и врата; (2) идентификују и опишу органе кардиоваскуларног, респираторног и урогениталног система, као и органе система органа за варење; (3) идентификују и опишу органе чулног система, централног и периферног нервног система. По завршетку предмета, студенти ће стећи знања и вештине потребне да: (1) савладају технике микроскопирања и морфологију основних делова хуманих ћелија, као и цитохистолошке карактеристике хуманих ткива и органа; (2) препознају и разликују морфолошке карактеристике епителних, везивних ткива, као и мишићног и нервног ткива; (3) препознају и разликују хистолошку грађу органа имунског, респираторног, ендокриног, уринарног, нервног, мушког и женског репродуктивног система, као и хистолошку грађу коже и чула вида и слуха.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Кости и зглобови горњих екстремитета; Мишићи горњих екстремитета; Кости и зглобови доњих екстремитета; Мишићи доњих екстремитета; Зидови грудног коша; Зидови абдомена; Зидови карлице; Кости и зглобови главе и врата; Мишићи главе и врата; Анатомија кардиоваскуларног система; Анатомија нервног система; Анатомија респираторног система; Анатомија дигестивног система; Анатомија урогениталног система; Анатомија чула; Анатомија ендокриног система; Цитологија; Епителна ткива; Везивна ткива (ембрионална, адултна, специјализована); Мишићно и нервно ткиво; Циркулаторни систем; Имуни систем; Дигестивни систем 1 и 2; Респираторни систем; Ендокрини систем; Уринарни систем; Нервни систем; Чуло вида и помоћни органи ока; Чуло слуха и равнотеже; Кожа; Мушки и женски репродуктивни систем. <i>Практична настава (вежбе)</i> Кости и зглобови горњих екстремитета – практични аспекти; Мишићи горњих екстремитета – практични аспекти; Кости и зглобови доњих екстремитета – практични аспекти; Мишићи доњих екстремитета – практични аспекти; Зидови грудног коша – практични аспекти; Зидови абдомена – практични аспекти; Зидови карлице – практични аспекти; Кости и зглобови главе и врата – практични аспекти; Мишићи главе и врата – практични аспекти; Анатомија кардиоваскуларног система – практични аспекти; Анатомија нервног система – практични аспекти; Анатомија респираторног система – практични аспекти; Анатомија дигестивног система – практични аспекти; Анатомија урогениталног система – практични аспекти; Анатомија чула – практични аспекти; Анатомија ендокриног система – практични аспекти; Везивна ткива (ембрионална, адултна, специјализована) – практични аспекти; Циркулаторни систем; Имуни систем; Дигестивни систем 1 и 2; Респираторни систем; Ендокрини систем; Уринарни систем; Нервни систем; Чуло вида и помоћни органи ока; Чуло слуха и равнотеже; Кожа; Мушки и женски репродуктивни систем.			
Литература 1. Netter, F. H. (2004). <i>Atlas anatomije čoveka</i> . Beograd: Data status. 2. Toševski, J., Stojadinović, D., Milosavljević, Z. (ured.), Szadanović, P., Jeremić, D., Živanović-Mačužić, I. & Stanković, M. (2004). <i>Osnovi morfologije čoveka – zbirka test pitanja</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 3. Dalley, A.F., & Agur, A. M. (2023). <i>Moore's Clinically Oriented Anatomy</i> . (9th, International Edition). Philadelphia: Wolters Kluwer.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и	15	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Физиологија са основама биохемије			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са теоријским претпоставкама и клиничким значајем физиологије и биохемијских процеса у људском организму.			
Исход предмета Усвајање теоријских знања и информација о клиничком значају физиологије и биохемијских процеса у људском организму.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Физиологија ћелијске мембране и ексцитабилних ткива; Физиологија кардиоваскуларног система; Физиологија крви и респирације; Физиологија бубрега и гастроинтестиналног система; Физиологија ендокриног система; Организација и функције централног нервног система; Физиологија сензоричког система; Физиологија моторичког система и виших интелектуалних функција; Физиологија аутономног нервног система и чула; Ензимологија; Угљени хидрати; Протеини; Липиди; Електролити; Биохемија јетре; Биолошки материјали. <i>Практична настава (вежбе)</i> Клинички значај физиологије ћелијске мембране и ексцитабилних ткива; Клинички значај физиологије кардиоваскуларног система; Клинички значај физиологије крви и респирације; Клинички значај физиологије бубрега и гастроинтестиналног сисетма; Клинички значај физиологије ендокриног система; Клинички значај физиологије сензоричког система; Клинички значај физиологије моторичког система и виших интелектуалних функција; Клинички значај физиологије аутономног нервног система и чула; Карактеристике и значај ензима као биокатализатора; Метаболизам и поремећаји метаболизма угљених хидрата; Метаболизам протеина; Метаболизам и поремећаји метаболизма липида; Електролити - метаболизам и клинички значај одређивања; Биохемија јетре; Узорковање крви и осталих телесних течности; Руковање, чување и транспорт биолошког материјала.			
Литература 1. Rosić, G., & Jakovljević, V. (2022). <i>Fiziologija, udžbenik za osnovne strukovne studije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 2. Mitrović, M., Zelen, I., Stanojević Pirković, M., Nikolić, I., Zarić, M., Anđelković, M., & Čanović, P. (2020). <i>Biohemija za studente osnovnih strukovnih studija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 3. Todorović, T., Stojanović, T., & Babić, M. (2002). <i>Osnovi medicinske biohemije: za studije stomatologije</i> . Beograd: Stručna knjiga.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 45	
		Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега 1			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) усвајање основних теоријских појмова у здравственој нези, организацији сестринског рада и дужностима других чланова здравственог тима; (2) стицање специфичних знања о примени хитних процедура и оспособљавање студената да стечена знања примене у професионалном раду; (3) упознавање са документацијом здравствене неге и њеним значајем.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) дефинише терминологију, идентификује проблеме у раду, организује тим и донесе решење; (2) препозна хитно стање, примени мере прве помоћи у оквиру својих компетенција и правилно збрине пацијента; (3) правилно попуњава документацију здравствене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам здравствене неге и сестринства; Историјски развој здравствене неге и савремено сестринство; Образовање медицинских сестара; Дисциплине здравствене неге; Принципи здравствене неге; Методе и модели у систему организовања неге; Сестринске функције и компетенције; Прогресивна нега; Асепса и антисепса; Компликације инактивитета; Мерење и регистровање виталних параметара; КПП; Прва помоћ и збрињавање пацијената у редовним и ванредним околностима; Крварење, методе привремене хемостазе; Ране; Термичке повреде; Шок; Стандарди, критеријуми и нормативи у здравственој нези; Квалитет рада у сестринству; Документација здравствене неге. <i>Практична настава (вежбе)</i> Успостављање интерактивног односа медицинска сестра - болесник; Пријем и смештај болесника у здравствену установу; Превенција интрахоспиталних инфекција; Асепса, антисепса; Лична заштита медицинских сестара; Функционална болесничка постеља; Промена положаја, трансфер болесника; Праћење и евидентирање виталних параметара; Компликације инактивитета и превенција; Обрада декубиталне ране; Вежбе дисања; Прва помоћ у ванредним околностима; Примена имобилизације, завоја и завојног материјала; Методе привремене хемостазе; Прва помоћ код термичких повреда; Анафилактички шок - прва помоћ; Документовање сестринских интервенција.			
Литература 1. Tijanić, M., Đuranović, D., Rudić, R., & Milović, Lj. (2010). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> , Beograd: Naučna KMD. 2. Krajnović, D., Bulat, P., & Pić, J. (2018). <i>Standardi za studentsku stručnu/kliničku praksu: medicina, farmacija, stomatologija, zdravstvena nega: vodič za obezbeđenje kvaliteta</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu. 3. Baronski, S. (2010). <i>Sestrinske procedure</i> . Beograd: Data status.			
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 45	Практична настава: 60	
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствено васпитање			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета			
Циљеви предмета су: (1) усвајање знања и вештина из области здравственог васпитања као инструмента или стратегије здравствене политике и једног од кључних фактора који утиче на унапређење и очување здравља; (2) разумевање концепта здравственог васпитања и промоције здравља односно овладање здравствено васпитним процесом као значајном мером у очувању здравља и превенцији болести.			
Исход предмета			
По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) примени стечено знање, здравствено-васпитне вештине, методе и стратегије које ће бити прилагођене појединцу, породици, односно читавој заједници; (2) на основу препознатих потреба креира а након тога и спроведе здравствено-васпитне интервенције које воде ка очувању и унапређењу здравља односно превенцији болести; (3) током спровођења превентивних програма користи најсавременије здравствено-васпитне стратегије адаптиране циљаној популацији.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Здравствено васпитање-предмет, задаци, научна дисциплина; Здравствено васпитање као процес: информисање, учење, знање, вештине; Циљеви и принципи; Здравствена писменост; Здравствена и дигитална писменост; Понашање и промене понашања; Препознавање потреба; Едукација, саветовање и информисање; Ставови, мотиви, обичаји, навике; Здрави стилови живота; Комуникационе методе; Стратегије стицања вештина; Организационе методе; Концепт промоције здравља; Календар јавног здравља; Здравствено васпитна средства; Здравствено васпитање у превенцији хроничних незаразних, заразних и болести зависности; Очување и унапређење менталног здравља; Очување и унапређење репродуктивног здравља; Здравље младих; Здравље вулнерабилних популационих група.			
<i>Практична настава (вежбе)</i>			
Основе здравственог васпитања: Дефиниција здравља, фактори који утичу на здравље, циљеви здравственог васпитања; Физичка активност и здравствене добробити: Важност физичке активности за одржавање здравља, врсте физичких активности, препоручене дневне дозе и начини мотивације за вежбање; Исхрана и исхрањеност: Значај правилне исхране, основни принципи здраве исхране, важност разноврсне исхране, прехранбене пирамиде; Превенција заразних болести: Разумевање ширења инфекција, хигијенске мере за спречавање инфекција, вакцинација и њена важност; Ментално здравље и емоционална добробит: Идентификација менталних проблема, стратегије за управљање стресом, технике за побољшање емоционалне добробити; Превенција пушења и конзумирања алкохола: Едукација о штетним ефектима пушења и конзумирања алкохола, стратегије за превенцију и одвикавање; Сексуално здравље и репродуктивно здравље: Разумевање репродуктивног система, превенција сексуално преносивих инфекција, контрацепција, значај пристанка и самопоштовања; Превенција незгода и повреда: Безбедност у саобраћају, безбедност у дому, прва помоћ у хитним ситуацијама; Здравствена едукација о дрогама: Информације о различитим врстама дрога, ризици и последице злоупотребе, стратегије за превенцију; Хигијена и лична нега: Основе личне хигијене, правилно прање руку, одржавање оралне хигијене, брига о кожи и коси; Здравствене последице лоших навика: Повезаност лоших навика са болестима као што су дијабетес, срчане болести, и гојазност; Здравље адолесцената: Посебне потребе и изазови у адолесценцији, хормонске промене, емоционални развој, односи са вршњацима; Здрава животна средина: Загађење ваздуха и воде, очување природе, рециклажа и енергетска ефикасност; Превенција гојазности: Разумевање фактора који доводе до гојазности, значај здравог начина живота, планирање здравих оброка и редовне физичке активности; Здравствени системи и приступ здравственим услугама.			
Литература			
1. Cucić, V. (2000). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Savremena administracija.			
2. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
3. Višnjić, A. (2022). <i>Socijalna medicina i javno zdravlje</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Завршни испит	
поена		поена	
активност у току предавања		писмени испит	
30		45	
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			
25			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Основи информатике у здравству			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти стекну нова или унапреде претходно стечена знања у области познавања архитектуре и функционисања савремених рачунарских система и употребе ИТ-а у свакодневном животу, да науче да користе програмски пакет MS Office и рачунарске ресурсе и медицинске базе података у прикупљању, класификовању и обради научних информација.			
Исход предмета Познавање основних делова рачунара и употребе ИТ-а у свакодневном животу. Познавање основа оперативног система Windows 7. Вештина коришћења рачунарских система у обради текста (MS WORD). Вештина обраде података у табелама за унакрсна израчунавања (MS EXCEL). Вештина графичког презентовања резултата истраживања (MS POWER POINT). Познавање основа електронске трговине. Вештина претраживања биомедицинских база података (PubMed, ...). Способност рационалног решавања практичних проблема из медицинске праксе, коришћењем знања стеченог на предавањима и вежбама из овог предмета.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Делови рачунара; Коришћење миша и тастатуре; Искључивање рачунара; Софтвер; Употреба ИТ-а у свакодневном животу; Здравље, сигурност и околина; Безбедност; Ауторска права и закон; Основе оперативног система Windows; Текст процесори; Програм за табеларне прорачуне; Програм за израду презентација; Развој електронске трговине; Почетак и развој електронске трговине у Србији; eBay; Amazon.com; AliExpress; Предности е-пословања; Веб; Е-пошта; Веб маил; Gmail; Безбедност; Вируси; Бесплатно телефонирање путем Интернета; Преглед база података; PubMed; Здравствени информациони систем. <i>Практична настава (вежбе)</i> Демонстрација саставних делова хардвера; Врсте софтвера; Инсталација MS Office-а; Инсталација и подешавање и рад под оперативним системом Windows; Покретање Word програма; Форматирање текста; Убацивање слика и табела и њихово форматирање; Креирање табела садржаја; Покретање Excel програма; Форматирање табела; Коришћење основних формула; Цртање дијаграма и његово форматирање; Покретање PowerPoint програма; Израда презентација; Форматирање слајдова; Убацивање слика и анимација у презентацију; eBay; Amazon.com; Претраживање Интернета; Е-пошта; Веб маил; Антивирус програми; Коришћење претраживача; Претраживање медицинских база података; PubMed; Здравствени информациони систем.			
Литература 1. Zdravković, N. (2011). <i>Informatičke metode u biomedicinskim istraživanjima</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 2. Lambert J., & Lambert, S. (2016). <i>Windows 10 Korak po korak</i> . Beograd: CET. 3. Zdravstvena informaciona mreža. (2020). <i>Priručnik za upotrebu zdravstvenih informacionih sistema</i> . Beograd: Institut za zdravstvenu informatiku.			
Број часова активне наставе: 30		Теоријска настава: 15	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицински енглески језик			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) омогућити студентима да утврде и прошире претходно стечена знања и фонд речи енглеског језика као и да упознају основне концепте делатности којом ће се бавити; (2) оспособити студенте да самостално користе стручну литературу на енглеском језику и да савладају основне технике превођења; (3) омогућити студентима да развију и усаврше говорну вештину на енглеском језику.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) адекватно и правилно користи опште и стручне термине на енглеском језику; (2) активно комуницира на енглеском језику; (3) примењује технике превођења са и на енглески језик.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Medicine as a Science; Cell; Skin Structure and Function, Bone and Muscle; How Do We Digest Food; General Surgery and Appendicitis; Lung Function and Disease; The Heart and Hypertension; Blood and Blood Diseases; Urinary Tract Infections; The Endocrine System, Diabetes Mellitus and Reproduction; Genetics; The Nervous System, Headaches and Mental Health; Anxiety, Senses and Vision; Allergies and Immunization; AIDS, Antibiotics and Medical History. <i>Практична настава</i> Medicine as a Science-reading of the texts; Cell-reading of the texts; Skin Structure and Function, Bone and Muscle-reading of the texts; How Do We Digest Food-reading of the texts; General Surgery and Appendicitis-reading of the texts; Lung Function and Disease-reading of the texts; The Heart and Hypertension-reading of the texts; Blood and Blood Diseases-reading of the texts; Urinary Tract Infections-reading of the texts; The Endocrine System, Diabetes Mellitus and Reproduction-reading of the texts; Genetics-reading of the texts; The Nervous System, Headaches and Mental Health-reading of the texts; Anxiety, Senses and Vision-reading of the texts; Allergies and Immunization-reading of the texts; AIDS, Antibiotics and Medical History-reading of the texts.			
Литература 1. Lazić, D. (2003). <i>English for Students of Medicine</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet. 2. Arneri-Georgiev, J. (1997). <i>English for Doctors and Medical Students</i> . Beograd: Zadužbina Ilije M. Kolarca. 3. Popović, Lj., Mirić, V. (1998). <i>Gramatika engleskog jezika sa vežbanjima</i> . Beograd: Naučna knjiga.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе Предавања, семинари.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	30		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Патолошке основе болести			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета			
Циљеви предмета су: (1) стицање знања о основним морфо-функционалним карактеристикама дегенеративних, запаљенских и туморских болести, као и упознавање студента са различитим макро- и микроморфолошким дијагностичким техникама; (2) упознавање студента са фундаменталним и практичним знањима у области опште и специјалне патолошке физиологије.			
Исход предмета			
По завршетку предмета, студент ће научити основне принципе биопсијске, цитодијагностике и имуноцитохемијске дијагностике и при томе ће бити едукован за самостално обављање припреме биопсијских и цитолошких препарата за различите хистолошке, хистохемијске и цитохемијске микроморфолошке анализе. Студент ће током наставе упознати са концептом здравља и болести, па ће тако бити обучен да прави разлику између деловања различитих етиолошких фактора, механизма њиховог дејства на организам човека и да препозна и разликује основне механизме патогенезе поремећаја функције појединих органа и органских система.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Општа патологија, патологија поремећаја циркулације; Патологија запаљења; имунопатологија, патологија тумора; Патологија кардиоваскуларног система; Патологија респираторног система; Патологија дојке, ендокриног система и тимуса; Патологија гастроинтестиналног тракта, патологија хепатобилијарног система; Патологија бубрега и уринарног система; Патологија мушког и женског гениталног система; Патологија централног нервног система; Патологија локомоторног систем; Патологија лимфоидног и хематопоезног система; Патологија коже и чула; Етиолошки фактори, имунски поремећаји, поремећаји воде, електролита и поремећаји ацидобазне равнотеже; Поремећаји метаболизма органских материја и поремећаји енергетске равнотеже; Патофизиолошки процеси по системима: кардиоваскуларни систем, респираторни систем, уринарни систем, дигестивни систем, ендокрини систем, нервни систем и локомоторни систем.			
<i>Практична настава (вежбе)</i>			
Општа патологија, патологија поремећаја циркулације-практични аспекти; Патологија запаљења, имунопатологија, патологија тумора практични аспекти; Патологија кардиоваскуларног система практични аспекти; Патологија респираторног система практични аспекти; Патологија дојке, ендокриног система и тимуса практични аспекти; Патологија гастроинтестиналног тракта, патологија хепатобилијарног система практични аспекти; Патологија бубрега и уринарног система практични аспекти; Патологија мушког и женског гениталног система практични аспекти; Патологија централног нервног система практични аспекти; Патологија локомоторног систем практични аспекти; Патологија лимфоидног и хематопоезног система практични аспекти; Патологија коже и чула практични аспекти; Етиолошки фактори, имунски поремећаји, поремећаји воде, електролита и поремећаји ацидобазне равнотеже практични аспекти; Поремећаји метаболизма органских материја и поремећаји енергетске равнотеже практични аспекти; Патофизиолошки процеси по системима: кардиоваскуларни систем, респираторни систем, уринарни систем, дигестивни систем, ендокрини систем, нервни систем и локомоторни систем практични аспекти.			
Литература			
1. Dimitrijević, J., Lončarević, S., Vignjević, S., Mitrović, O., & Aleksopoulos, H. (2013). <i>Klinička patologija: sa patološkom fiziologijom, forenzičkom patologijom i citologijom</i> . Beograd: Studio Kokar.			
2. Atanacković, M., & sar. (2003). <i>Patologija</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet.			
3. Mihaļjević, O. (2020). <i>Laboratorijski praktikum iz patološke fiziologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 45	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра				
Назив предмета: Здравствена нега 2				
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма				
Број ЕСПБ: 6				
Услов: Уписан други семестар				
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) усвајање основних појмова кроз методологију здравствене неге; (2) примена процеса здравствене неге, развој критичког мишљења и самосталности у спровођењу процедура неге и способности за тимски рад.				
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) примени процес здравствене неге; (2) да дефинише дијагнозе неге и колаборативне проблеме; (3) самостално планира, спроводи и евалуира здравствену негу код конкретног болесника, у породици или заједници; (4) примени стечено знање и развије потребне вештине за практичну имплементацију сестринских процедура на конкретном болеснику; (5) усваја позитиван став према професији.				
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Процес здравствене неге – теоријске основе; Структура процеса здравствене неге; Анализа класичне неге и неге по процесу; Потребе и модели потреба за негом; Дијагнозе неге и колаборативни проблеми; Планирање неге, елементи планирања и документовање плана неге; Коришћење стандарда у здравственој нези; Спровођење здравствене неге, тим за негу, учешће болесника и породице у реализацији програма неге; Евалуација, начин евалуирања; Сестринске процедуре-дефиниција и основна правила; Планирање, припрема, спровођење, евалуација, документовање сестринских процедура у примарној и клиничко-болничкој пракси; Терапија лековима; Лабораторијске крвне анализе; Трансфузија крви и деривата крви; Катетеризације мокраћне бешике; Пласирање назогастричне сонде; Клизма; ЕКГ. <i>Практична настава (вежбе)</i> Утврђивање потреба за негом, формулисање дијагноза неге и колаборативних проблема, планирање циљева и програма неге; Спровођење планираног програма неге; Евалуација; Документација процеса здравствене неге; Конкретна примена процеса здравствене неге у породици и заједници; Спровођење терапије лековима, интрамускуларне, субкутане, оралне и интраваскуларне терапије; Узорковање венске и капиларне крви за лабораторијске анализе, пласирање периферне венске каниле; Примена крви и крвних деривата; Катетеризације мокраћне бешике; Примена назогастричне сонде; Примена клизме на сигуран и безбедан начин; Извођење ЕКГ-а.				
Литература 1. Tijanić, M., Đuranović, D., Rudić, R., & Milović, Lj. (2010). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> . Beograd: Naučna KMD. 2. Jović, M., & Jakovljević, V. (2023). <i>Intenzivna terapija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Kragujevac. 3. Krajnović, D., Bulat, P., & Plić, J. (2018). <i>Standardi za studentsku stručnu/kliničku praksu: medicina, farmacija, stomatologija, zdravstvena nega: vodič za obezbeđenje kvaliteta</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu.				
Број часова активне наставе: 90		Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		10	писмени испит	
практична настава (вежбе)		20	усмени испит	50
колоквијум-и		20	практични испит	
семинар-и				

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Интерна медицина са негом			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са фундаменталним теоријским и практичним знањима у области интерне медицине и неге болесника.			
Исход предмета Током изучавања овог предмета студенти ће стећи знања која ће им омогућити да компетентно, у оквиру својих задужења, учествују у лечењу болесника из медицинских дисциплина којима се бави интерна медицина. Посебно ће бити оспособљени за правилну негу пацијената.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Акутни коронарни синдром; Поремећаји срчаног ритма; Срчана инсуфицијенција; Болести перикарда, миокарда и ендокарда; Артеријска хипертензија; Срчане мане; Запаљенске болести плућа и плућне марамице; Тумори плућа; Туберкулоза плућа; ХОБП-дефиниција, подела, етиопатогенеза, клиничка слика и принципи лечења; Бронхијална астма; Болести хипофизе, штитасте жлезде и болести параштитасте жлезде; Болести коре надбубрежне жлезде; Болести медуле надбубрежне жлезде; Болести гонада; Дијабетес мелитус (етиологија, патогенеза, подела и нега болесника); Акутне и хроничне компликације дијабетес мелитуса; Нега дијабетесног стопала; Болести бубрега-дефиниција, подела, етиопатогенеза, клиничка слика, дијагноза и принципи функционалног испитивања, терапија, компликације и нега болесника; Акутна бубрежна инсуфицијенција; Хронична бубрежна инсуфицијенција; Акутна запаљенска обољења јетре; Акутна токсична обољења јетре; Хронични хепатитис, цироза јетре; Хепатична кома; Бенигни и малигни тумори јетре; Акутна и хронична обољења жучне кесе; Холелитијаза и њене компликације; Функционална и органска обољења једњака; Обољења желуца; Пептички улкус желуца и дуоденума; Бенигни и малигни тумори желуца; Улцерозни колитис; Кронова болест; Савремени концепт хемостазе; Хеморагијски синдром- подела и клиничка слика; Тромбоцитопеније; Коагулопатије; Тромбофилије; Лечење крвним дериватима - индикације, контраиндикације и нежељена дејства; Анемије; Методе лабораторијске дијагностике, размази периферне крви болесника са анемијом и пунктати костне сржи; Леукозе; Нега хематолошких болесника; Класификација реуматских болести; Запаљенске реуматске болести; Дегенеративна обољења кичменог стуба и периферних зглобова; Алерголошке болести - дефиниција, подела, етиопатогенеза, клиничка слика, дијагноза, принципи функционалног испитивања, терапија, компликације и нега болесника; Алергијско-имунолошка хитна стања (анафилактички шок, Quincke-ов едем, серумска болест). <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са дијагностичким процедурама из области интерне медицине; Улога медицинске сестре у спровођењу различитих дијагностичких процедура; Упознавање са особеностима анамнезе и прегледа болесника у различитим областима интерне медицине; Специфичност неге болесника.			
Литература 1. Antić, R. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet. 2. Manojlović, D. (2009). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 3. Manojlović, D. (2009). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.			
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 45		Практична настава: 60 Остали часови: 120
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Основи фармакологије			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основним појмовима у фармакологији, фармакодинамским и фармакокинетским карактеристикама најважнијих група лекова, као и са практичним аспектима рационалне припреме и администрације лекова.			
Исход предмета Знање стечено током наставног процеса на предмету Основи фармакологије омогући ће студентима да: разумеју и овладају основним терминима у фармакологији; препознају терапијска и нежељена дејства најважнијих фармаколошких група лекова; правилно интерпретирају дејства лекова на клиничку слику и стање пацијената; разумеју путеве апликације лекова, означавање и предности појединих путева апликације лекова; разумеју и практично примене основе принципе рационалног чувања и примене лекова; самостално проналазе валидне информације о лековима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у фармакологију; Фармакокинетика и фармакодинамика; Фармакологија аутономног нервног система; Седативи и хипнотици; Антипсихотици, антидепресиви, психостабилизатори; Антиепилептици, опиоиди, лекови који изазивају зависност; Нестероидни антиинфламаторни лекови, парацетамол; Лекови за лечење гихта; Неуромишићни блокатори; Локални анестетици; Општи анестетици; Антихипертензиви; Лекови за лечење ангине пекторис; Антиаритмици; Лечење срчане инсуфицијенције; Лечење инфаркта миокарда; Хормони хипоталамуса и хипофизе; Лекови за лечење дијабетес мелитуса; Лечење поремећаја штитасте жлезде; Кортикостероиди; Полни хормони; Орални антикоагуланси; Хепарин и нискомолекуларни хепарини; Антиагрегациони лекови. Фибринолитици. Витамин К, витамин Б12. Фолна киселина, гвожђе; Еметици и антиеметици; Лечење пептичког улкуса; Лечење опстипације; Антидијароици; Принципи примене антибиотика; Профилактичка примена антибиотика; Врсте антибиотика; Антисептици и дезинфицијенси; Антимикотици; Антивирусни лекови; Имуносупресиви; Цитостатици. <i>Практична настава (вежбе)</i> Подела лекова по пореклу и начину чувања; Однос дозе и ефекта лека; Утицај адренергичких, антиадренергичких, холинергичких и антихолинергичких лекова на крвни притисак; Интеракције између лекова- практични примери; Нежељена дејства лекова- практични примери; Методе испитивања психофармака; Клиничка фармакологија аналгетика- тровање морфином; Утицај миорелаксантних лекова на попречно-пругасту мускулатуру; Клиничка фармакологија антихипертензива- тровање бета-блокаторима; Клиничка фармакологија кардиотоничних гликозида- тровање дигоксином; Чврсти фармацеутски препарати. Получврсти фармацеутски препарати; Течни фармацеутски препарати; Препарати за инхалациону примену; Вакцине и серуми; Завојни материјал; Лечење анафилактичке реакције.			
Литература 1. Janković, S. M. (2015). <i>Farmakologija i toksikologija za stomatologe</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka. 2. Janković, S. M. (2018). <i>Priručnik za praktičnu nastavu iz farmakologije i toksikologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka. 3. Janković, S. M. (2021). <i>Priručnik iz farmakologije i toksikologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 45	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Комуникација у здравству			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 2			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета			
Циљеви предмета су: (1) упознавање студената са одређењем и типовима комуникације (вербална и невербална комуникација); (2) упознавање студента са карактеристикама здравствене комуникације (дијагностичке и терапијске); (3) упознавање студената са принципима сложених комуникационих вештина (емпатија, асертивност, активно слушање); (4) оспособљавање студената за успостављање квалитетног контакта са различитим корисницима здравствених услуга; (5) овладавање комуникационим вештинама кроз симулацију ситуација у здравственом контексту; (6) оспособљавање студената за тимски рад у здравству као и за комуникацију са нездравственим сектором.			
Исход предмета			
Након одслушаних предавања, самосталног учења и положеног испита студент ће: (1) познавати и разумети структуру, улогу и значај примене вештина комуникације између здравствених радника и различитих група корисника здравствених услуга; (2) бити способан да асертивно комуницира са различитим појединцима и групама у медицинском окружењу (медицинско и немедицинско особље, пацијенти, породица пацијента...); (3) примењивати вештине активног слушања и емпатије; (4) самостално спроводити интервју са пацијентима и члановима породице пацијента; (5) учествовати у психолошкој припреми пацијента за различите медицинске интервенције; (6) демонстрирати вештине саопштавања лоших вести у различитим ситуацијама (комуникација са ожалостњенима, са родитељима оболеле деце и сл.); (7) показивати вештину успостављања комуникације са корисницима медицинских услуга различитих старосних категорија (деца, одрасли); (8) показивати вештину успостављања комуникације са корисницима медицинских услуга који имају различите врсте ограничених комуникационих способности; (9) демонстрирати вештине асертивне комуникације у ситуацијама преговора или решавања конфликта; (10) адекватно комуницирати са колегама и сарадницима у тимском раду.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Дефиниција комуникације и значај комуникације у здравству; Вербална комуникација; Невербална комуникација; Утицај карактеристика личности и социјалних аспеката на комуникацију; Комуникација са нездравственим сектором; Професионални аспекти и тимски рад у здравству; Информационе технологије и комуникација у здравству; Комуникација у здравству са децом; Комуникација у здравству са особама старије животне доби; Комуникација у вези са спровођењем дијагностичко-терапијских процедура; Специфичности комуникације са особама са менталним поремећајима; Специфичност комуникације са оболелима од болести са неповољном прогнозом; Специфичност комуникације са особама у вези са учешћем у клиничком истраживању (студији); Специфичност комуникације у уловима Covid19 пандемије; Специфичност комуникације у здравству у складу са водећим правним актима.			
Литература			
1. Janjić ,V., Petrović, M. (2017). <i>Veština komunikacije u zdravstvu</i> . Kragujevac: Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet medicinskih nauka.			
2. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Priština: Univerzitet u Prištini, Medicinski fakultet.			
3. Petrović, S. D. (2019). <i>Umešnost komuniciranja: Teorijski i praktični aspekti</i> . Beograd: Klio.			
Број часова активне наставе: 30		Теоријска настава: 30	
		Практична настава: 0	
Методе извођења наставе			
Предавања.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена психологија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са јединственим биопсихосоцијалним бићем човека; различитим реакцијама болесних особа на болест, као и различитим интеракцијама лекара/здравствених радника и болесника.			
Исход предмета Након одслушаних предавања, самосталног учења и положеног испита студент ће овладати знањима о: (1) утицају психолошких фактора и значају стреса у настанку психосоматских обољења; (2) начинима превладавања стреса и управљања болом. Такође ће овладати знањем које ће му омогућити да препознавање синдрома изгарања на послу, уз стратегије за његово превазилажење.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод и појам здравствене психологије; Стрес и психичка траума; Утицај психолошких фактора на настанак болести; Психосоматска медицина; Однос лекар пацијент-емпатија; Психолошке реакције на симптом, болест и значај тражења стручне помоћи и социјалне подршке; Реакција болесника на болест; Реакција детета на болест; Старење и реакција на болест; Психолошке реакције код болести са неповољном прогнозом; Процес туговања; Стигма, предрасуде и дискриминација; Плацебо и ноцебо ефекат; Реакције на инвалидност и супорт у рехабилитацији; Синдром изгарања здравствених радника. <i>Практична настава (вежбе)</i> Здравствено понашање и промена, као и механизам превладавања и суочавање са болешћу; Разумевање односа стреса и болести; Комуникација, емпатија, професионални однос – радионица; Психолошки приступ и интервенције у раду са пацијентима оболелим од различитих хроничних и акутних болести; Разговор (комуникација) лекара/здравственог радника са болесном особом – радионица; Здравље и болест – радионица; Давање информација пацијенту и породици о болести; Припрема болесника за дијагностичке и терапијске процесе; Упознавање са принципима успостављања здравствених навика у различитим животним добима; Фактори који утичу на развој здравих навика и стила живота; Однос социјалне подршке и здравља; Преглед модела и стратегија промоције здравственог понашања које је усмерено на смањење здравствених проблема; Препознавање симптома синдрома изгарања и усвајање метода за његово превазилажење.			
Литература 1. Gregurek, R. (2011). <i>Psihološka medicina</i> . Zagreb: Medicinska naklada. 2. Berger, D. (1997). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Beograd: Centar za primenjenu psihologiju. 3. Biro, M., Mihić, Lj., Đurović, D., Novakov, I., Krstić, T., & Dukić, O. (2023). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Beograd: Centar za primenjenu psihologiju.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Завршни испит	
поена		поена	
активност у току предавања		писмени испит	
60			
практична настава (вежбе)		усмени испит	
20			
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			
20			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицинска деонтологија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) упознавање са основама деонтолошког приступа; (2) упознавање са основама етичког расуђивања и основним филозофским концептима; (3) упознавање са основним етичким принципима; (4) упознавање са етичким принципима клиничког рада, истраживања и медико-легалним аспектима рада у медицинским наукама; (5) овладавање вештином клиничког рада и истраживања у медицинским наукама уз поштовање етичких и законских норми; (6) усвајање става да је поштовање етичких норми неопходан услов бављења том професијом; (7) упознавање са правним аспектима рада у здравству.			
Исход предмета Познавање права пацијента на избор здравствене неге која ће му се пружити; Познавање разлике између способности за доношење одлука о лечењу и компетенције за доношење одлука (пословне способности); Познавање принципа поверљивости података о пацијенту; Познавање структуре и форме информације за пацијента; Познавање поступка добијања сагласности пацијента за одређену медицинску процедуру; Познавање принципа Добре клиничке праксе и Хелсиншке декларације; Разумевање правног значаја адекватног вођења медицинске документације; Разумевање права и одговорности здравствених радника.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Деонтологија и основни појмови здравственог законодавства; Етички принципи лечења пацијената кроз историју; Основни етички принципи; Права пацијената и Повеља о правима пацијената; Етички аспекти рада са децом и старима; Етички аспекти рада са другим популацијама са повећаним ризиком; Етички аспекти на крају живота; Закон о здравственој заштити - основне одредбе везане за права на здравствену заштиту, учеснике у здравственој заштити, здравствену делатност, систем здравствене заштите и финансирање здравствене заштите; Начела здравствене заштите и импликације на рад здравствених радника; Закон о здравственом осигурању; Права пацијената; Закон о правима пацијената у светлу клиничког рада; Закон о правима лица са менталним сметњама у контексту клиничке праксе; Правни значај медицинске документације; Права и одговорности здравствених радника. <i>Практична настава (вежбе)</i> Практични аспекти и импликације етичких и различитих правних норми на рад здравствених радника и права пацијената.			
Литература 1. Radenović, S. (2012). <i>Bioetika i medicina</i> . Novi Sad: Akademska knjiga. 2. Ропас, D., & Сташевић, I. (2018). <i>Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo</i> . Zagreb: Medicinska naklada. 3. Marić, M. (1996). <i>Medicinska etika</i> . Beograd: Naučna knjiga.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања			писмени испит
практична настава (вежбе)		20	усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и		20	
			60

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Стручна пракса 1			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Струковна медицинска сестра ће у оквиру стручне праксе примењивати појединачну медикаментозну и ампулирану терапију хируршким, инфектолошким, гинеколошким, педијатријским и психијатријским пацијентима. Струковна медицинска сестра ће радити на пословима припреме болесника за дијагностичке процедуре. Посебан акценат је дат на вођење медицинске документације у оквиру процеса континуиране медицинске неге болесника. У оквиру клиничке праксе медицинска сестра треба да овлада медицинском информационом технологијом.			
Исход предмета Струковна медицинска сестра након обављене стручне праксе је оспособљена за примену појединачне медикаментозне и ампулиране терапије. Самостална је у процесу континуиране здравствене неге и асистенцији код дијагностичких процедура.			
Садржај предмета <i>Практична настава (вежбе)</i> Здравствена нега и примена терапије хируршким, инфектолошким, гинеколошким, педијатријским и психијатријским пацијентима; Стручна пракса - обука за дијагностичке софистициране технике; Стручна пракса - припрема болесника за оперативне захвате; Стручна пракса - специфичности у инфектологији; Стручна пракса - обука рада на здравственом информационом систему; Стручна пракса - специфичности рада у медицинској рехабилитацији.			
Литература 1. Antić, R. (2005) <i>Interna propedeutika</i> . Medicinski fakultet Beograd. 2. Krajnović, D., Bulat, P., & Ilić, J. (2018). <i>Standardi za studentsku stručnu/kliničku praksu: medicina, farmacija, stomatologija, zdravstvena nega: vodič za obezbeđenje kvaliteta</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu. 3. Baronski, S. (2010). <i>Sestrinske procedure</i> . Beograd: Data status.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава: Остали часови: 300	
Методе извођења наставе Практична настава и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Хирургија са негом			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Стицање знања и развијање вештина неопходних за ефикасно спровођење стандардизованих процедура здравствене неге, те негу и праћење хируршких пацијената у фазама пре и после оперативног захвата.			
Исход предмета Студенти су оспособљени да препознају и дефинишу основне аспекте и стандардизоване процедуре у оквиру хируршке здравствене неге, анализирају и интерпретирају стања хируршких пацијената у различитим фазама лечења, примењују стечена знања и вештине за ефикасно и стручно спровођење дијагностичких и хируршких процедура, повезују теоријска знања са практичним ситуацијама показујући способност да организују и планирају адекватну здравствену негу и превенцију потенцијалних компликација, демонстрирају вештине за самосталан и тимски рад у различитим медицинским окружењима и примењује методе и приступе у нези хируршких пацијената, усмеравајући се на правилну исхрану, рехабилитацију и праћење пацијената после операције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у хирургију, дијагностичке процедуре и хируршке инфекције; Основе о траумама, ранама, крварењу и хемостази; Абдоминална хирургија са фокусом на гастро-интестиналну област; Хепато-билијарна хирургија и хирургија панкреаса; Ендокрина хирургија; Хирургија дојке; Грудна хирургија; Дечија хирургија; Неурохирургија; Васкуларна хирургија; Пластична хирургија и урологија; Специфичности клиничке неге хируршких болесника; Процена стања и примена стандардизоване здравствене неге у збрињавању повређених; Узороковање и слање материјала за лабораторијске прегледе; Терапијски алгоритми бола. <i>Практична настава (вежбе)</i> Активно учешће студената у хируршким процедурама; Сагледавање различитих хируршких техника и метода; Праћење и примена стандардизованих дијагностичких процедура у хирургији; Идентификација и адекватно реаговање на стања пацијената у прехоспиталним условима; Идентификација и адекватно реаговање на стања пацијената унутар хоспиталских услова; Обука студената за прихват и праћење хируршких пацијената; Усвајање и примена стандардизованих метода у нези пацијента; Адекватно документовање стања пацијената; Интензивна припрема и праћење пацијента пре и после различитих интервенција; Развој вештина за тимски рад, ефикасну и јасну комуникацију при преносу кључних информација; Препознавања и планирања интервенција у случају потенцијалних компликација; Примена специфичних метода клиничке неге у фазама после операције; Аспектима правилне исхране и рехабилитације пацијената; Припрема болесника за хируршке интервенције; Едукација болесника за постоперативну негу у кућним условима.			
Литература 1. Maksimović, Ž. V. (2008). <i>Hirurgija: udžbenik za studente</i> . Beograd, Srbija: Medicinski fakultet. 2. Terzić, N. (2019). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Valjevo: Grafopres. 3. Stojiljković, J., Stojiljković, A., & Itov, D. (2014). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Beograd: Altera Books.			
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	Остали часови: 120
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега у примарној здравственој заштити			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета <p>Стицање знања из области здравствене неге у примарној здравственој заштити, упознавање студената са организацијом рада свих установа које припадају примарном нивоу здравствене заштите и овладавање вештинама које су неопходне за рад медицинске сестре у овој области. Примена стечених знања и вештина у пракси.</p>			
Исход предмета <p>Студенти су оспособљени за: рад на промоцији и унапређењу здравља и превенцији болести; рад на откривању и уклањању фактора ризика за настанак оболевања; учешће у скринингу и раној дијагностици болести и превенцији компликација; рад у поливалентној патронажној служби и рад са појединцем, породицом и заједницом.</p>			
Садржај предмета <p><i>Теоријска настава</i> Општи појмови и дефиниције здравствене неге у примарној здравственој заштити; Нивои превенције, превентивне активности и интервенције у примарној здравственој заштити; Установе за спровођење здравствене неге у систему примарне здравствене заштите; Методе рада у примарној здравственој заштити; Здравствено васпитни метод; Здравствено васпитна средства која се користе при раду у примарној здравственој заштити; Организација и спровођење скрининга; Врсте скрининга, са посебним акцентом на спровођење организованих скрининг прегледа; Здравствена нега у поливалентној патронажној заштити; Развој и активности патронажне службе; Садржај рада сестре у патронажи, прва патронажна посета, поновна патронажна посета; Специфичности рада патронажне сестре са вулнерабилним популацијским групама становништва; Садржај рада патронажне сестре у заједници; Организација здравствено-промотивних активности у заједници и партнерство за здравље; Промоција здравих стилова живота према Календару јавног здравља.</p> <p><i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са организацијом рада и службама у Дому здравља; Рад сестре у службама за здравствену заштиту одраслог становништва са кућном лечењем и негом, у службама за здравствену заштиту деце, предшколским и школским диспансерима и саветовалишту за младе, организација систематских прегледа, спровођење вакцинације, рад сестре у здравственој заштити жена, саветовалишта за труднице, школа родитељства, психофизичка припрема труднице за порођај; Делокруг рада сестре у Саветовалишту за Дијабетес; Организација поливалентне патронажне службе; Припрема студената за патронажну посету (документација, материјал); Реализација патронажних посета; Утврђивање потреба за здравственом негом код појединих популационих група.</p>			
Литература <ol style="list-style-type: none"> 1. Kekuš, D. (2015). <i>Zdravstvena nega u primarnoj zdravstvenoj zaštiti</i>. Beograd: Visoka zdravstvena škola 2. Tijanić, M., Đuranović, D., Rudić, R., & Milović, Lj. (2013). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestринство</i> (peto prerađeno izdanje). Beograd: Naučna knjiga. 3. Rector, C., & Stanley, M. J. (2022). <i>Community and public health nursing: promoting the public's health</i>. (10th edition). Philadelphia (PA): Wolters Kluwer. 			
Број часова активне наставе: 90		Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Инфективне болести са негом			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим теоријским и практичним знањима из области инфектологије.			
Исход предмета Студенти ће овладати са знањима из одређених области инфектологије чиме ће бити оспособљени за практичан рад у обављању свакодневних послова у раду са болесником и стећи ће вештине узимања сестринске анамнезе из инфективних болести, процене потребе за изолацијом, пружања прве помоћи, и неге оболелих од заразних болести.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у инфектологију; Основни принципи дијагностике и терапије инфективних болести; Стрептококне и стафилококне инфекције; Вирусне осипне инфекције; Инфекције респираторног система; Вирусне инфекције централног нервног система; Бактеријске инфекције централног нервног система; Инфекције дигестивног система; Акутни вирусни хепатитиси; Ентеровирусне болести; Анаеробне инфекције и зоонозе; Херпес вирусне инфекције; ХИВ/АИДС; Сепса и септични шок; Интрахоспиталне инфекције; Интраутерине инфекције. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са организацијом рада инфективне клинике; Специфичности анамнезе у инфективним болестима; Упознавање студената са објективним прегледом болесника, прегледом усне дупље и регионалних лимфних чворова; Упознавање студената са основним морфолошким елементима оспе, начину избијања, дистрибуцији; Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима болести код болесника са обољењима органа за дисање; Нега оболелих; Упознавање студената са извођењем менингеалних знакова; Упознавање студената са техником извођења лумбалне пункције; Значај хигијенско-дијететског режима код инфективних обољења; Нега оболелих од акутног вирусног хепатитиса; Нега оболелих од ентеровирусних инфекција; Упознавање са принципима рада јединице интензивне неге; Антитетанусна заштита; Нега оболелих од херпес вирусне инфекције; Нега оболелих од ХИВ/АИДС; Значај узимања и тумачење хемокултура; Нега оболелих од сепсе; Анализа најчешћих болничких инфекција у УКЦ Крагујевац; Дијагностиковање и превенција интраутериних инфекција.			
Литература 1. Božić, M. (2019) <i>Infektivne bolesti</i> . (4. izdanje) Beograd: Medicinski fakultet u Beogradu. 2. Popovska Jovičić, B. (2022) <i>Praktikum iz infektivnih bolesti: klinički sindromi u infektivnim bolestima</i> , Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 3. Čanak, G. (2009) <i>Infektivne bolesti sa negom bolesnika</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet u Novom Sadu.			
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	Остали часови: 120
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Сестринске процедуре у превенцији инфекција			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Стицање знања о превенцији настанка и ширења инфективних болести у болничким условима и могућностима њиховог спречавања и сузбијања. Упознавање са личном заштитном опремом и начином рада здравствених радника, у циљу превенција настанка инфекција.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да спроводе мере превенције инфективних болести као и мере личне заштите у раду са болесницима. Научиће да препознају болничку инфекцију и спроведу мере спречавања и сузбијања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам инфекције и инфективне болести; Фактори за настанак инфективне болести; Вограликов ланац; Неспецифичне и специфичне мере за превенцију настанка инфективних болести; Спречавање ширења инфективних болести-мере према болеснику; Спречавање ширења инфективних болести-мере према околини; Збрињавање инфективног отпада; Сестринске процедуре у потврди дијагнозе инфективних болести; Здравствена нега оболелих од респираторних заразних болести, цревних заразних болести, инфекција ЦНС-а, вирусних хеморагичних грозница, вирусних хепатитиса, сиде и полно преносивих болести, немагодних и протозоалних обољења, лајмске болести и маларије; Постекспозициона профилакса крвнопреносивих болести код здравствених радника; Узроци и механизми настанка болничких инфекција у клиничкој пракси; Мере спречавања и сузбијања болничких инфекција: хигијена руку, дезинфекција, стерилизација; Изолација заразних болесника; Хигијена болничког окружења. <i>Практична настава (вежбе)</i> Спречавање настанка и ширења инфекција повезаних са здравственом заштитом; Лична заштита здравствених радника током радног процеса; Дезинфекција и стерилизација; Збрињавање инфективног отпада; Протокол постекспозиционе профилаксе; Организација рада и примена мера личне заштите у условима строге изолације; Припрема болесника и материјала за извођење инвазивних процедура (биопсија и лумбална пункција); Правила узорковања материјала за бактериолошке, вирусолошке, паразитолошке и биохемијске анализе; Примена процеса здравствене неге код оболелих од респираторних, цревних заразних болести, инфекција ЦНС-а, вирусних хепатитиса и сиде.			
Литература 1. Božić, M. (2019) <i>Infektivne bolesti</i> . (4. izdanje). Beograd: Medicinski fakultet u Beogradu. 2. Popovska Jovičić, B. (2022) <i>Praktikum iz infektivnih bolesti: klinički sindromi u infektivnim bolestima</i> , Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 3. Ministarstvo zdravlja Republike Srbije. (2009). <i>Bezbedno upravljanje medicinskim otpadom. Nacionalni vodič dobre prakse</i> . Beograd: Ministarstvo zdravlja Republike Srbije.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава (вежбе)	10	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и	10		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Ментално здравље			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Упознати студенте са основним принципима менталне хигијене, поступцима и техникама у превенцији менталних поремећаја и одржавању менталног здравља. Оспособити их за правовремено препознавање одступања у развоју и потреба усклађивања васпитно - едукативног приступа. Уочавање фактора ризика који доприносе настанку и развоју поремећаја и предузимање мера за њихову корекцију. Оспособити их за имплементацију принципа менталне хигијене у пракси.			
Исход предмета Студенти познају основну терминологију из домена менталног здравља и менталне хигијене. Оспособљени су за препознавање фактора који доприносе одступању у развоју, ризика за поремећаје менталног здравља, поседују знање за примену основних ментално хигијенских мера у очувању и унапређењу менталног здравља.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција, историјат, теорија и пракса менталне хигијене; Ментално здравље и ментална хигијена; Развој концепта менталног здравља, улога васпитача у домену менталног здравља; Епидемиолошки метод у изучавању менталног здравља; Модели менталног здравља и болести; Биолошки, психолошки и социјални узроци менталних поремећаја; Ментално хигијенски значај развоја личности; Психомоторни и психосоцијални развој детета и ментално здравље; Ментално хигијенски проблеми деце, маладаптивно понашање, улога васпитно-образовних институција, породице и социјалног окружења; Фактори ризика и заштитни фактори менталног здравља деце; Деца са сметњама у психосоцијалном и телесном развоју; Специфични развојни поремећаји, поремећаји понашања и емоција, интелектуална ометеност; Ментална хигијена родитељства; Видови ускраћивања родитељског старања, синдром лошег поступања, дефиниција, типови; Превенција и откривање злостављања и занемаривања; Значај јасли, вртића, забавишта и утицај групе вршњака на развој детета. <i>Практична настава (вежбе)</i> Ментална хигијена и ментално здравље - теоријски концепти и разматрања; Ментално здрава личност, дефиниција, фактори који утичу на психолошки развој; Појам менталног поремећаја; Улога васпитача у превенцији менталних поремећаја и унапређењу менталног здравља; Теорије личности, структура личности, одбрамбени механизми; Психолошки развој детета, фактори који утичу на развој; Родитељски васпитни стилови и значај породичних рутина за здравље и развој детета; Ускраћивање родитељског старања, занемаривање: физичко, едукативно, здравствено, емоционално, васпитно занемаривање, неадекватан надзор, напуштање; Утицај вршњачке групе на развој детета; Утицај савремене технологије на развој детета; Деца и трауматски догађаји - модели интервенција; Психолошки аспекти и приступ васпитача деци са развојним и другим поремећајима у психолошком и психомоторном развоју; Психолошки аспекти и приступ васпитача злостављаном детету; Психолошки аспекти и приступ детету без родитеља, детету из непотпуне породице; Исхрана, физичка и интелектуална активност и ментално здравље; Примарна, секундарна и терцијарна превенција, значај јасли, вртића, забавишта.			
Литература 1. Janjić, V. (2000). <i>Mentalna higijena</i> . Ćuprija: Viša medicinska škola. 2. Vljaković, J. (1990). <i>Teorija i praksa mentalne higijene</i> . Beograd: Savez društava psihologa Srbije. 3. Brannon, L. (2004). <i>Health Psychology: An Introduction to Behavior and Health</i> . Belmont: Thomson.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	20		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Социјална медицина			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са: социјално-медицинским приступом у објашњавању сложених феномена здравља и болести; методама процене здравственог стања становништва; организацијом стратегија у заједници које се користе у циљу унапређења и очувања здравља становништва; структуром, организацијом и функционисањем система здравствене заштите; мерама, нивоима и организацијом здравствене заштите.			
Исход предмета Оспособљавање студената да препознају здравствене проблеме у заједници, одреде приоритете и учествују у унапређењу здравља становништва применом различитих стратегија здравствене заштите; разумевање функционисања система здравствене заштите; овладавање вештинама процене здравственог стања, правилног вођење медицинске документације, планирања у здравству, као и методама здравственог васпитног рада.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој, дефиниција и предмет изучавања социјалне медицине; Изазови социјалне медицине у XXI веку; Савремени концепт здравља; Фактори који утичу на здравље; Неједнакости у здрављу; Савремена здравствена заштита; Природни ток болести; Нивои превенције; Процена здравственог стања становништва; Социјално-медицински аспекти водећих здравствених проблема; Здравствена заштита вулнерабилних категорија становништва; Међународна здравствена сарадња; Међународна класификација болести, повреда и узрока смрти; ЗИС; Медицинска документација и евиденција; Здравствени системи; Основни принципи организације здравствене службе; Здравствена делатност на примарном нивоу; Здравствена делатност на секундарном и терцијарном нивоу; Улога здравствених радника у остваривању здравствене заштите; Квалитет здравствене заштите и безбедност пацијента; Здравствене технологије; Здравствено законодавство; Промоција здравља; Здравствено васпитање. <i>Практична настава (вежбе)</i> Индикатори здравственог стања становништва; Природни ток болести; Нивои превенције; Медицинска документација и евиденција; Социјално-медицински аспекти водећих здравствених проблема; Међународна класификација болести, повреда и узрока смрти; Здравствено васпитне методе и средства; Комуникација у здравству; Организација здравствене заштите; Потребне, развој и дефиниције ЗИС-а; Основна медицинска документација и помоћна средства за вођење евиденције: област опште медицине; област стационарне здравствене заштите; Здравствена заштита појединих категорија становништва; Управљање квалитетом здравствене заштите; Израда програма здравствене заштите.			
Литература 1. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Đokić, D., Jakovljević, D., & Jakovljević, Đ. (2007). <i>Socijalna medicina: udžbenik za redovnu i postdiplomsku nastavu</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet. 3. Detels, R., Karim, QA., Baum, F., Li, L., & Leyland A. (2009). <i>Oxford Textbook of Global Public Health</i> . Oxford: Oxford University Press.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања			писмени испит
практична настава (вежбе)		30	усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Безбедност здравствених радника и заштита у радној средини			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Усвајање знања и вештина за пружање квалитетне и безбедне здравствене заштите. Усвајање знања и вештина о узроцима настанка нежељених догађаја, превенцији грешака, анализирање грешака, тимском раду и сарадњи, унапређењу квалитета и безбедности. Студенти треба да стекну знања из области професионалних штетности и оштећења здравља и заштите здравствених радника.			
Исход предмета Усвајање потребних знања из области квалитета и безбедности у области здравствене заштите. Овладавање практичним знањима и усвајање неопходних вештина у унапређењу безбедности болесника у здравственим установама свих нивоа здравствене заштите. Студенти треба да стекну вештине које се односе на: услове радне средине, превенцију професионалних обољења и повреда на раду, превенцију неспособности за рад и примену превентивних мера заштите на раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Квалитет у здравственој заштити; Показатељи квалитета здравствене заштите; Унутрашња и спољна провера квалитета стручног рада; Дефинисање концепта безбедности; Показатељи безбедности; Нежељени догађаји и грешке; Пријављивање нежељених догађаја; Примена савремене технологије у превенцији нежељених догађаја; Законска регулатива у области квалитета и безбедности на раду; Комуникација и тимски рад као фактор безбедности; Карактеристике услова рада у здравству; Утицај услова рада на здравље; Синдром сагоревања; Професионалне штетности и ризици радног места (зрачење, професионална токсикологија, професионални трауматизам); Професионална обољења; Болничке инфекције; Управљање медицинским отпадом; Превенција од заразних болести на раду; Мере заштите на раду; Здравствено васпитање. <i>Практична настава (вежбе)</i> Квалитет у здравственој заштити – практични аспекти; Показатељи квалитета здравствене заштите – практични аспекти; Унутрашња и спољна провера квалитета стручног рада – практични аспекти; Дефинисање концепта безбедности – практични аспекти; Показатељи безбедности – практични аспекти; Нежељени догађаји и грешке – практични аспекти; Пријављивање нежељених догађаја – практични аспекти; Примена савремене технологије у превенцији нежељених догађаја – практични аспекти; Законска регулатива у области квалитета и безбедности на раду – практични аспекти; Комуникација и тимски рад као фактор безбедности – практични аспекти; Карактеристике услова рада у здравству – практични аспекти; Утицај услова рада на здравље – практични аспекти; Синдром сагоревања – практични аспекти; Професионалне штетности и ризици радног места (зрачење, професионална токсикологија, професионални трауматизам) – практични аспекти; Професионална обољења – практични аспекти; Болничке инфекције – практични аспекти; Управљање медицинским отпадом – практични аспекти; Превенција од заразних болести на раду – практични аспекти; Мере заштите на раду – практични аспекти.			
Литература 1. Mikov, M., Mikov, I. (2007). <i>Medicina rada</i> . Novi Sad: Ortomedics. 2. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Đokić, D., Jakovljević, D., & Jakovljević, Đ. (2007). <i>Socijalna medicina: udžbenik za redovnu i postdiplomsku nastavu</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	60
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Савремене радиолошке дијагностичке методе			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Савладавање основа радиолошких техника снимања. Упознавање са индикацијама и контраиндикацијама за радиолошке прегледе. Упознавање са имиџинг методама. Стицање знања о физичким принципима рада ултразвука, компјутеризоване томографије и магнетне резонанце.			
Исход предмета Познавање различитих радиолошких метода - познавање алгоритма радиолошких претрага у приказу различитих анатомских структура и патолошких промена - познавање конститутивних, старосних и полних разлика у приказу појединих анатомских структура. Оспособљеност за познавање ултразвучне, ЦТ и МР технике прегледа. Стечена теоретска и практична знања из ове области омогућавају студентима да разумеју, усвоје и примене основне принципе и технике извођења прегледа органа ултразвуком, компјутеризованом томографијом и магнетном резонанцом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање са модалитетима и техникама у радиологији; Упознавање са дијагностичким апаратима који се користе у радиологији; Упознавање са дијагностичким процедурама, радиолошке промене у обољењима срца; Радиолошке промене у обољењима респираторног тракта; Радиолошке промене у обољењима медијастинума; Упознавање са Ро техникама прегледа дигестивног тракта; Ро анатомија дигестивног тракта; Технике УЗ, ЦТ и МР прегледа јетре, панкреаса и слезине; Контрастна средства; Припрема пацијената за преглед различитих система органа; Врсте ултразвучних сонди; Ултразвук меких ткива и врата; Ултразвук дојке; Ултразвук абдоминалних органа, ретроперитонеума, бубрега и гениталног тракта; ЦТ и МР преглед централног нервног система, остеоарткуларног апарата, плућа и срца; ЦТ и МР абдомена и ретроперитонеума; ЦТ и МР меких ткива; МР дојке; Виртуелна колоноскопија, цистоскопија, бронхоскопија; ЦТ коронарографија; МР срца. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са дијагностичким апаратима у радиологији; Припрема пацијената за преглед различитих система органа; Радиолошке промене у обољењима срца; Радиолошке промене у обољењима респираторног тракта, интерпретација Ро графија; Упознавање са патологијом плућа и медијастинума на компјутеризованој томографији; Упознавање са интерпретацијом Ро прегледа дигестивног тракта, нормална Ро анатомија; Упознавање са применом контрастних средстава и начином извођења ендографских метода; Интерпретација Ро прегледа у патолошким стањима урогениталног тракта, патологије коштаног-зглобног система; Упознавање са извођењем терапијских невакуларних Ро процедура; Упознавање са извођењем васкуларних дијагностичких и терапијских процедура; Техника извођења ултразвучног прегледа; Техника извођења ЦТ прегледа; Техника извођења МР прегледа.			
Литература 1. Mašulović, D. (2021). Radiologija. Beograd: Medicinski fakultet. 2. Lazić, J., Šobić, V., Čikarić, S., Goldner, B., Babić, R., Ivković, T., Lukač, I., Šobić, P., Trbojević, P., Jelić, Lj., Golubičić, I., Bošnjaković, P., Milatović, S., Dakić, D., & Šaranović, Dj. (2002). Radiologija: univerzitetski udžbenik. Beograd: Medicinska knjiga. 3. Adam, A. (editor). (2021). Grainger & Allison's diagnostic radiology: a textbook of medical imaging. Vol. 1 and 2. (7th edition). Elsevier.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	40
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Ургентна медицина са основама трансфузиологије			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са фундаменталним и практичним знањима у клиничким областима из домена медицинске хитности, индикација за примену крвних деривата, врста крвних деривата и нежељених реакција на примену истих. Припрема студената за самостално управљање анализом узорака и обраде крви за имунохематолошко испитивање. Упознати студента начином одређивања и значаја крвних група. Помоћи студенту у схватању трансфузијског ланца од примаоца до даваоца, као и важност праћења сваког корака у том ланцу.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са садржајима клиничке области која може бити предмет хитне медицинске интервенције. Студенти ће бити обучени за препознавање и оцену степена тежине и значаја медицинске хитности конкретног клиничког проблема. Посебна пажња ће бити посвећена оспособљавању студента да самостално спроведе поједине дијагностичке и терапијске процедуре током практичне наставе на одговарајућем клиничком одељењу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основе ургентне медицине; Упознавање студената са основним манифестацијама хеморагијског синдрома; Упознавање студената са основама трансфузијске медицине; Упознавање са врстама крвних деривата; Приступ основним дијагностичким процедурама који се користе у дијагностици хеморагијских синдрома; Терапијски модалитети који се користе у лечењу хеморагијских синдрома; Упознавање са индикацијама током трансфузије крви и крвних деривата; Упознавање са контраиндикацијама током трансфузије крви и крвних деривата; Упознавање са нежељеним реакцијама током трансфузије крви и крвних деривата; Обрада болесника са хеморагијским синдромом; Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима хеморагијских синдрома; Тумачење резултата лабораторијског испитивања хеморагијских синдрома; Практична примена терапијских модалитета који се примењују у лечењу хеморагијских синдрома; Процена индикација за примену трансфузије крви и крвних деривата; Збрињавање манифестација нежељених реакција које настају при примени трансфузије крви и крвних деривата. <i>Практична настава (вежбе)</i> Обрада болесника са хеморагијским синдромом; Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима хеморагијских синдрома; Тумачење резултата лабораторијског испитивања хеморагијских синдрома; Практична примена терапијских модалитета који се примењују у лечењу хеморагијских синдрома; Процена индикација за примену трансфузије крви и крвних деривата; Збрињавање манифестација нежељених реакција које настају при примени трансфузије крви и крвних деривата.			
Литература 1. Manojlović, D. (2009). <i>Interna medicina 1 i 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 2. Poskurica, M., & sar. (2006.) <i>Hitna stanja u medicini</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet. 3. Janković, S. (2021). <i>Priručnik iz farmakologije i toksikologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka.			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	Остали часови: 120
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Интензивна здравствена нега			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Усвајање теоријских знања из области интензивне медицине. Оспособљавање студента да препозна погоршање хроничне интернистичке болести и стекне вештине неопходне за збрињавање витално угрожених пацијената.			
Исход предмета Студент је оспособљен да препозна животно угрожавајуће стање и предузме одговарајуће поступке. Студент зна да организује тим за здравствену негу и планира мере збрињавања пацијента у јединицама интензивне здравствене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Интензивна здравствена нега-појам и дефиниција; Јединица интензивне здравствене неге (стандард опреме, простора и особља); Критеријуми за пријем болесника у јединицу интензивне неге; Кардиопулмонално-церебрална реанимација (КПЦР); Основни и специјални мониторинг витално угроженог болесника; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним циркулаторним поремећајима; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним кардиолошким поремећајима; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним поремећајима ендокрине функције; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним поремећајима бубрежне функције; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним поремећајима плућне функције; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним гастроентеролошким поремећајима; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним хематолошким поремећајима; Специфичности рада у хируршкој интензивној нези (општа хирургија, ортопедска хирургија, абдоминална хирургија, грудна, кардио и неурохирургија); Специфичности здравствене неге пацијената у акутним тровањима; Витално угрожено дете-пријем у јединицу интензивне неге; Комуникација у јединицама интензивне здравствене неге; Рехабилитациони поступци у јединицама интензивне здравствене неге. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са јединицом интензивне неге-клинички рад са болесником; Фазе извођења кардиопулмонално-церебралне реанимације (КПЦР-а) (основно одржавање живота, проширене мере реанимације, постреанимациони третман); Мониторинг ефикасности извођења КПЦР-а; Протокол КПЦР-а; Пријем болесника у коронарну јединицу; Ургентно збрињавање пацијента са болом у грудима и поремећајем хемодинамике; Сестринске интервенције у току инвазивних дијагностичке и терапијских процедура у кардиологији (перкутана коронарна интервенција, пејсмејкер); Кардиоверзија и дефибрилација-сестринске интервенције; Фибринолитичка терапија-сестринске интервенције; Специфичности сестринског рада у пулмолошкој интензивној јединици; Ургентна бронхоскопија, гасне анализе-сестринске интервенције; Специфичности сестринског рада у метаболичкој јединици; Black- Moorova сонда - интервенције медицинске сестре; Ургентна перорална и перанална ендоскопија - сестринске интервенције; Специфичне мере интензивне здравствене неге код акутних тровања; Ургентан поступак код анафилактичке реакције; Примена крви и крвних деривата; Јединица интензивне неге на хирургији - (клинички рад са болесником: венепункције, централна венска катетеризација, катетеризација мокраћне бешике, лаважа, пункције, дренаже, сукције, торакоцентеза, лапароцентеза...); Педијатријска интензивна нега; Документација у јединицама интензивне неге; Комуникација здравственог тима и тима за здравствену негу; Комуникација са пацијентом и са члановима породице; Партиципација медицинске сестре у рехабилитационим поступцима у јединицама интензивне неге.			
Литература 1. Poskurica, M., & sar. (2006.) <i>Hitna stanja u medicini</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 2. Jović, M., & Jakovljević, V. (2023). <i>Intenzivna terapija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka. 3. Bošković, S. (2014). <i>Zdravstvena nega u internoj medicini</i> . Beograd: VZŠSS u Beogradu.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 90
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Гинекологија и акушерство са негом			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Савладавање наставног плана и програма и добијање знања и вештина неопходних за самостално пружање здравствене неге у области гинекологије и акушерства.			
Исход предмета Усвајање основних појмова из предмета гинекологија и акушерство и стицање вештина практичног рада који ће им послужити да успешно реше ситуације са којима се буду сусретали у свом раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Анатомија, ембриологија и нормалан положај гениталних органа; Поремећаји статике; Функционални круг менструалног циклуса; Менструални циклус; Медицинска генетика у гинекологији и акушерству; Овулација и њене неправилности; Поремећаји менструационог циклуса; Животна доба жене; Основна грађа јајника, овулација и оплођење; Рани развој заетка; Структура и функција постељице, плодних овојака и пупчаника; Раст и развој плода, плодова вода и физиологија трудноће; Дијагноза ране трудноће и методе праћења; Ектопична трудноћа; Порођај и новорођенче; Савремено вођење порођаја; Карлична презентација и вишеплодна трудноћа; Патолошки порођај; Превремени порођај и постерминска трудноћа; Повреде меких и коштаног делова порођајног пута; Пуерпериум; Крварење у првој и другој половини трудноће; ПИХ, прееклампсија и еклампсија; Болести уринарног тракта у трудноћи; Ендокрине болести у трудноћи; Дијабетес у трудноћи; Хируршка обољења у трудноћи; Кардиоваскуларна обољења у трудноћи; Хематолошка обољења у трудноћи; Инфективне болести и трудноћа; Гестациски трофобластни тумори; Имунолошки аспекти у трудноћи; Примена лекова у трудноћи; Шок у акушерству; Полно преносиве болести; ХИВ; Запаљенска обољења спољних гениталија; Запаљења унутрашњих органа жене; Акутни абдомен; Бенигни тумори спољних гениталних органа, материце и јајовода; Карцином грлића материце; Бенигни и малигни тумори јајника; Акушерске операције. <i>Практична настава (вежбе)</i> Сестринске интервенције у области гинекологије и акушерства; Савремено вођење порођаја – практични аспекти; Пуерпериум – практични аспекти; Крварење у првој и другој половини трудноће – практични аспекти; ПИХ, прееклампсија и еклампсија – практични аспекти; Болести уринарног тракта у трудноћи – практични аспекти; Ендокрине болести у трудноћи – практични аспекти; Хируршка обољења у трудноћи – практични аспекти; Кардиоваскуларна обољења у трудноћи – практични аспекти; Хематолошка обољења у трудноћи – практични аспекти; Инфективне болести и трудноћа – практични аспекти; Гестациски трофобластни тумори – практични аспекти; Имунолошки аспекти у трудноћи – практични аспекти; Примена лекова у трудноћи – практични аспекти; Шок у акушерству – практични аспекти; Полно преносиве болести – практични аспекти; Запаљенска обољења спољних гениталија – практични аспекти; Запаљења унутрашњих органа жене – практични аспекти; Акутни абдомен – практични аспекти; Бенигни и малигни тумори женских полних органа – практични аспекти; Акушерске операције – практични аспекти.			
Литература 1. Plečaš, D., Stanimirović, B., Stanković, A., Vasiljević, M., & Šulović, V. (2014). <i>Ginekologija i akušerstvo</i> (4. dopunjeno izdanje). Beograd: Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet CIBID - Centar za izdavačku, bibliotečku i informativnu delatnost. 2. Šimunić, V. (2001). <i>Ginekologija</i> , Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Naklada Ljevak d.o.o. 3. Hacker, N.F., Gambone, J.C., & Hobel, C.J. (2016) <i>Hacker & Moore's Essentials of Obstetrics and Gynecology</i> . Elsevier Science.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 120
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Психијатрија са негом			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основним знањима о психијатријским поремећајима (клиничка слика, терапија, рехабилитација, нега), учешћем здравственог радника у индивидуалној и тимској терапији особа са психичким поремећајима.			
Исход предмета Студент ће се оспособити да идентификује и разликује психолошке од психопатолошких карактеристика свести, пажње, опажања, памћења, мишљења, интелигенције, емоција, воље и нагона. Научиће ваљано успостављање контаката са пацијентима оболелих од психичких поремећаја. Студент ће се упознати са основама неге пацијената са психичким поремећајима, као и са принципима спровођења психијатријске неге у практичним условима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски развој психијатрије; Концепција менталног здравља и менталне болести; Психичке функције и теорије личности; Неуротски поремећаји; Соматоформни и са стресом повезани поремећаји; Поремећаји личности и остали непсихотични поремећаји; Психотерапија и социотерапија; Схизофренија; Афективни поремећаји; Психозе суманутости; Органски психосиндроми; Болести зависности- алкохолизам; Болести зависности - дејство опојних и психотропних супстанци; Дечја и адолесцентна психијатрија; Ургентна стања у психијатрији и судска психијатрија. <i>Практична настава (вежбе)</i> Успостављање контакта са особама са менталним поремећајима; Улога струковне сестре у психијатријском интервју; Приказ особе са менталним поремећајем; Приказ пацијента са поремећајем опажања, пажње и памћења; Приказ пацијента са поремећајем мишљења и интелигенције; Приказ пацијента са поремећајем емоција, нагона и воље; Значај и задаци струковне сестре током примене психотерапијских и социотерапијских процедура; Приказ пацијента са шизофреним поремећајем; Приказ болесника са поремећајем афекта; Приказ пацијента са поремећајем личности; Нега болесника са органским психосиндромом; Приказ алкохолизма и алкохолне психозе; Приказ особе зависне од психоактивних супстанци; Адолесцентна криза; Приказ судскопсихијатријског случаја.			
Литература 1. Đukić Dejanović, S., & sar. (1999). <i>Milovanovićev uvod u kliničku psihijatriju</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 2. Đukić Dejanović, S., & sar. (2010). <i>Psihijatrija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu 3. Jovanović, M., & sar. (2005). <i>Anatomija adikcije</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 120
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Педијатрија са негом			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање и стицање знања о специфичностима популације узраста до рођења до 18 година (усвајање знања о расту, развоју и исхрани), развијање вештина и усвајање знања о клиничким манифестацијама, диференцијално-дијагностичким процедурама и терапији обољења у овом узрасту. Оспособљавање струковних медицинских сестара за правилан приступ овој специфичној популацији у ординацијама опште медицине, педијатријским ординацијама и у стационарним установама.			
Исход предмета Током похађања наставе студенти стичу сва неопходна знања из области патогенезе, клиничке слике, дијагностике и терапије болести и стања која се јављају у популацији од рођења до 18 година, уз истицање свих специфичности ове старосне групе. Студент ће бити оспособљен да препозна и дефинише превентивно медицинске мере и поступке, да планира правилну дијагностику, разчлани диференцијалну дијагнозу и терапију најчешћих болести и стања карактеристичних за ову популацију, развије правилан приступ и комуникацију са болесником узраста од рођења до 18 година и члановима његове породице, дефинише специфичности анамнезе, прегледа и специфичности ординирања терапије овој популацији и учествује у планирању и извођењу имунизације и ради у саветовалиштима за децу и омладину.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Раст и развој: процена раста и развоја и патологија раста и развоја; Генетика: Хромозоми и гени; Типови наслеђивања и наследне болести; Конгениталне аномалије; Генетско саветовалиште; Пренатална дијагностика; Неонатални скрининг наследних болести; Неонатологија; Патологија новорођеначког периода; Исхрана деце; Метаболизам воде и електролита; Рахитис; Педијатријска ендокринологија; Педијатријска гастроентерологија; Педијатријска пулмологија; Педијатријска кардиологија; Педијатријска имунологија и реуматологија; Педијатријска алергологија; Педијатријска хематологија и онкологија; Неуропедијатрија; Педијатријска нефрологија. <i>Практична настава (вежбе)</i> Специфичности анамнезе и физикалног прегледа у педијатрији; Нега деце са ендокринолошким и метаболичким болестима; Нега деце са болестима срца и крвних судова; Нега деце са болестима органа за дисање; Исхрана природна вештачка, радионица исхране, принципи исхране здравог и болесног детета; Нега деце са болестима урогениталног система; Нега деце са хематолошким и онколошким болестима; Нега деце са болестима имунолошког система; Болести у неонатологији процена ГС, Апгар скор, хипербилирубинемije, ИКХ, хеморагијска болест новорођенчета, прематуритет, исхрана превремено рођеног и рочног новорођенчета; РДС; Нега деце са неуролошким и психијатријским болестима; Здравствене потребе и здравствена заштита деце и омладине у амбулантним и у стационарним условима; Ургентна стања, реанимација, тровања у дечјем узрасту и превенција.			
Литература 1. Perišić, V., & Janković, B. (2010). <i>Pedijatrija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Barjaktarević, Ž., & Cerović, B. (2010). <i>Pedijatrija - udžbenik za studente Visoke zdravstvene škole strukovnih studija</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 3. Grgurić, J., & Jovančević, M. (2018). <i>Preventivna i socijalna pedijatrija</i> . Zagreb: Medicinska naklada.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 120
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	45
колоквијум-и	15	практични испит	10
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега детета у јединици интензивне неге			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О НАЈЧЕШЋИМ ЖИВОТНО УГРОЖАВАЈУЋИМ СТАЊИМА У ПЕДИЈАТРИЈСКОЈ ПОПУЛАЦИЈИ И ОСНОВНИХ ПРИНЦИПА ПРУЖАЊА ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА У ЈЕДИНИЦИ ИНТЕНЗИВНЕ НЕГЕ.			
Исход предмета Студент ће бити оспособљен да препозна по живот угрожавајућа стања у педијатријској популацији, да их оцени и рангира по реду хитности, да правилно планира дијагностичке активности, и анализирајући добијене информације благовремено испланира и организује адекватну терапију и пружање здравствене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Узроци животне угрожености у педијатријском узрасту; Етика у педијатријској интензивној нези; Педијатријски транспорт витално угроженог детета; Педијатријски васкуларни приступ; Ургентна стања респираторног система; Ургентна стања кардиоваскуларног система; Ургентна стања централног нервног система и болести мишића; Ургентна стања нефролошка стања; Ургентна стања у ендокринологији и метаболичке болести; Ургентна стања у хематологији; Ургентна стања у гастроентерологији; Интензивна нега и терапија код новорођенчета; Болести прематуруса; Респираторни поремећаји новорођенчета; Интракранијално крварење и конвулзије у новорођеначком периоду; Порођајне трауме новорођенчета; Инфекције у педијатријској популацији; Задеси и траума; Примена лекова код критично оболелог педијатријског пацијента, аналгезија и анестезија (неуромишићни блокатори; седација и аналгезија); Фебрилни статус код деце, узроци, дијагностика и терапија; Педијатријска и неонатална кардиопулмонална реанимација; Ангиоедем; Анафилактички шок. <i>Практична настава (вежбе)</i> Дефинисање анамнезе у ургентним стањима у педијатрији; Процена стања свести; Организовање ендотрахеалне и оротрахеалне интубација; Дефинисање и планирање основне и напредне кардиопулмоналне реанимације; Брзо препознавање основних поремећаја срчаног ритма; Планирање третмана конвулзивног напада и коме код деце; Планирање и организовање третмана тешких облика дехидрације, корекција електролитних и ацидобазних поремећаја; Организовање и планирање третмана акутних ендокринолошких и хематолошких обољења; Организовање збрињавања респираторне инсуфицијенције код деце; Поступање са пацијентом код кога је наступио смртни исход, обдукција (клиничка, судско-медицинска); Организација вођења медицинске документације.			
Литература 1. Knežević, J. (ured.) (2002). <i>Urgentna stanja u pedijatriji</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet. 2. Perišić, V., & Janković, B. (2010). <i>Pedijatrija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Doronjski, A., & Stojanović, V. Urgentna stanja i intenzivna terapija i nega. U: Bogdanović, R. & Radlović, N., (urednici) (2016). <i>Pedijatrija</i> . Beograd: Akademska misao.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	45
колоквијум-и	15	практични испит	10
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Хигијена			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основним принципима очувања и унапређења здравља људи кроз проучавања: утицаја животне средине на здравље људи, унапређења и заштите животне средине-екологије, факторима ризика из животне средине-екотоксикологије по здравље људи-комуналне хигијене, основним постулатима хигијене исхране, здравствене безбедности хране и правилне исхране, дијететским производима, дијетопротекције и дијетотерапије, личне хигијене, хигијене у ванредним ситуацијама, санитарне хигијене и превенције болничких инфекција и хигијене рада и радне средине.			
Исход предмета Студент ће стећи основна знања о: особинама и својствима микробиолошких, биолошких, физичких, хемијских и радиоактивних фактора ризика из свих сектора животне средине, екотоксикологији, поступцима неопходним за унапређење и заштиту здравља људи и превенцију обољевања, здравственој безбедности хране, правилној исхрани, дијетопротекције и дијетотерапији, ванредним ситуацијама, правилној физичкој активности и њеном утицају на здравље и болест, санитарној хигијени, асепси и антисепси и утицају рада и радне средине на здравље људи. Студент ће стећи основне вештине да на правилан начин тумачи резултате мерења фактора ризика из животне средине и њихов утицај на здравље људи, спроводи препоручени хигијенско-дијететски режим оболелих и тумачи резултате анализа хране и санитарно-хигијенског стања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у екологију; Комунална хигијена; Екотоксикологија; Лична хигијена; Превенција болничких инфекција; Санитарна хигијена; Хигијена у ванредним ситуацијама; Хигијена рада и радне средине; Хигијена исхране код деце; Хигијена исхране код спортиста; Хигијена исхране код посебних популација; Здравствена безбедност хране; Дијетопротекција; Дијетотерапија; Законска регулација. <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у екологију – практични аспекти; Комунална хигијена – практични аспекти; Екотоксикологија – практични аспекти; Лична хигијена – практични аспекти; Превенција болничких инфекција – практични аспекти; Санитарна хигијена – практични аспекти; Хигијена у ванредним ситуацијама – практични аспекти; Хигијена рада и радне средине – практични аспекти; Хигијена исхране код деце – практични аспекти; Хигијена исхране код спортиста – практични аспекти; Хигијена исхране код посебних популација – практични аспекти; Здравствена безбедност хране – практични аспекти; Дијетопротекција – практични аспекти; Дијетотерапија – практични аспекти; Законска регулација – практични аспекти.			
Литература 1. Косијанчић, Р. И. (2022). <i>Хигијена</i> . Београд: Медицински факултет Универзитета у Београду. 2. Јорга, Ј. (2021). <i>Хигијена са медицинском екологијом</i> . Београд: Дата Медика, Медицински факултет Универзитета у Београду. 3. Ђонковић, Н., Секулић, М., & Стајић, Д. (2021). <i>Народно здравље</i> , Крагујевац: Факултет медицинских наука Универзитета у Крагујевцу.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	30		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Кожне и венеричне болести са негом			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са теоријским и практичним аспектима – знањима из области кожних и венеричних болести као и са принципима здравствене заштите – неге оболелих.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са основама кожних и венеричних болести и стећи основна знања која ће им омогућити да многе кожне и полне болести могу лакше разумети. Посебно ће бити оспособљени за разумевање етиологије, патогенезе, клиничке слике, дијагностике и адекватне терапије ових патолошких поремећаја, као и са основним принципима здравствене неге и заштите оболелих.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у дерматовенерологију, дерматовенеролошка пропедевтика и реактивни еритеми; Еритемосквамозне дерматозе и група екцема; Папулозне и везикулозне дерматозе; Булозне дерматозе и кератозе; Нодозне дерматозе и дисхромиде; Бактеријске инфекције коже и обољења себацеалних жлезда; Онихозе и хидрозе; Туберкулоза коже и невуси; Атрофије, хипертрофије и дистрофије коже; Склеродермије и дерматомиозитис; Неинфективни грануломи и обољења периферних артерија и вена; Дерматозе изазване животињским паразитима; Хематодермије и тумори коже; Венерологија (1); Венерологија (2). <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у дерматовенерологију, дерматовенеролошка пропедевтика и реактивни еритеми – практични аспекти; Еритемосквамозне дерматозе и група екцема – практични аспекти; Папулозне и везикулозне дерматозе – практични аспекти; Булозне дерматозе и кератозе – практични аспекти; Нодозне дерматозе и дисхромиде – практични аспекти; Бактеријске инфекције коже и обољења себацеалних жлезда – практични аспекти; Онихозе и хидрозе – практични аспекти; Туберкулоза коже и невуси – практични аспекти; Атрофије, хипертрофије и дистрофије коже – практични аспекти; Склеродермије и дерматомиозитис – практични аспекти; Неинфективни грануломи и обољења периферних артерија и вена – практични аспекти; Дерматозе изазване животињским паразитима – практични аспекти; Хематодермије и тумори коже – практични аспекти; Венерологија (1) – практични аспекти; Венерологија (2) – практични аспекти.			
Литература 1. Krstić N., & Relić, M. (2010). <i>Dermatovenerologija - udžbenik za studente opšte medicine</i> . Kragujevac: Grafostil. 2. Lalević Vasić B., & i sar. (2018). <i>Dermatovenerologija sa propedeutikom</i> . Beograd: Savremena administracija. 3. Miličić, V., & Ravić Nikolić, A. (2021). <i>Praktikum iz dermatovenerologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена економија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основама здравствене економије и методолошким приступом у процени исплативости и ефикасности здравствених процедура. Циљ предмета се огледа и у томе да укаже учесницима у систему здравствене заштите значај трошкова појединих процедура и могућности да се са мањим, истим или изузетно вишим средствима постигну исти или много већи резултати здравствених субјеката. Тежња је да се укаже на значај правилне организације, менаџмента и осталих у систему здравствене заштите у циљу постизања што економичније здравствене заштите.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са основним појмовима економије у здравственој нези и биће оспособљени за израчунавање и вредновање основних економских индикатора, процену појединих мера економије у здравству на смањење здравствене потрошње и процена појединих мера економије у здравству на побољшање здравственог стања становништва.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у здравствену економију; Економика као здравствена дисциплина; Здравље и здравствена заштита као фактор социјалног и економског развоја; Системи здравствене заштите; Здравствени систем Републике Србије; Планирање и програмирање здравствене заштите; Економске евалуације; Здравствена потрошња; Пораст потрошње лекова; Анализа потрошње лекова - тренд пораста потрошње, узроци и мере за смањење потрошње лекова; Индикатори за праћење остваривања појединих видова здравствене заштите и процену здравственог стања становништва и њихов економски аспект; Економско оптерећења здравствених система болестима од већег социјалномедицинског значаја; Економске неједнакости и здравље; Национални здравствени рачун; Здравствено осигурање; Финансирање система здравствене заштите; Плаћања давалаца здравствених услуга. <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у здравствену економију – практични аспекти; Економика као здравствена дисциплина – практични аспекти; Здравље и здравствена заштита као фактор социјалног и економског развоја – практични аспекти; Системи здравствене заштите – практични аспекти; Здравствени систем Републике Србије – практични аспекти; Планирање и програмирање здравствене заштите – практични аспекти; Економске евалуације – практични аспекти; Здравствена потрошња – практични аспекти; Пораст потрошње лекова – практични аспекти; Анализа потрошње лекова - тренд пораста потрошње, узроци и мере за смањење потрошње лекова – практични аспекти; Индикатори за праћење остваривања појединих видова здравствене заштите и процену здравственог стања становништва и њихов економски аспект – практични аспекти; Економско оптерећења здравствених система болестима од већег социјалномедицинског значаја – практични аспекти; Економске неједнакости и здравље – практични аспекти; Национални здравствени рачун – практични аспекти; Здравствено осигурање – практични аспекти; Финансирање система здравствене заштите – практични аспекти; Плаћања давалаца здравствених услуга – практични аспекти.			
Литература 1. Jakovljević, M. (2014). <i>Zdravstvena ekonomija sa farmakoekonomijom za studente medicinskih nauka</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 2. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Đokić, D., Jakovljević, D., & Jakovljević, Đ. (2007). <i>Socijalna medicina: udžbenik za redovnu i postdiplomsku nastavu</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	45
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Стручна пракса 2			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Струковна медицинска сестра ће у оквиру стручне праксе примењивати појединачну медикаментозну и ампулирану терапију хируршким, инфектолошким, гинеколошким, педијатријским и психијатријским пацијентима. Струковна медицинска сестра ће радити на пословима припреме болесника за дијагностичке процедуре. Посебан акценат је дат на вођење медицинске документације у оквиру процеса континуиране медицинске неге болесника. У оквиру клиничке праксе медицинска сестра треба да овлада медицинском информационом технологијом			
Исход предмета Струковна медицинска сестра након обављене стручне праксе је оспособљена за примену појединачне медикаментозне и ампулиране терапије. Самостална је у процесу континуиране здравствене неге и асистенцији код дијагностичких процедура.			
Садржај предмета <i>Практична настава (вежбе)</i> Здравствена нега и примена медикаментозне и ампулиране терапије; Здравствена нега и припрема болесника за дијагностичке процедуре; Здравствена нега и примена терапије хируршким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије инфектолошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије гинеколошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије педијатријским пацијентима; Здравствена нега и примена терапије психијатријским пацијентима; Стручна пракса-обука за дијагностичке софистициране технике; Стручна пракса-припрема болесника за оперативне захвате; Стручна пракса-специфичности у хирургији; Стручна пракса-специфичности у гинекологији; Стручна пракса-специфичности у педијатрији; Стручна пракса-специфичности у инфектологији; Стручна пракса-специфичности у психијатрији; Стручна пракса- вођење медицинске документације; Стручна пракса-обука рада на здравственом информационом систему; Стручна пракса-специфичности рада у медицинској рехабилитацији.			
Литература 1. Манојловић, D. (2009). <i>Interna medicina 1 i 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 2. Крајновић, D., Булат, P., & Пић, J. (2018). <i>Standardi za studentsku stručnu/kliničku praksu: medicina, farmacija, stomatologija, zdravstvena nega: vodič za obezbeđenje kvaliteta</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu. 3. Антић, R. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава: Остали часови: 300	
Методе извођења наставе Практична настава и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Онкологија са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање основних теоријских и практичних знања у области онкологије и здравствене неге онколошких болесника. Усвајање холистичког приступа у раду са оболелима од малигнух болести и члановима њихових породица.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени за примену стечених знања и вештина у области онкологије и здравствене неге онколошких болесника. Поседоваће основна знања о настанку, току и превенцији малигнух болести, као и о дијагностичким процедурама и модалитетима лечења у онкологији. Овладаће вештинама неопходним за учешће у дијагностичким и терапијским процедурама и спровођење комплексне здравствене неге онколошких болесника у оквиру мултидисциплинарног тима, као и реализацију здравствено-васпитних интервенција. Биће обучени за примену процеса здравствене неге у онкологији.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови у онкологији; Настанак и ток малигне болести; Фактори ризика и превенција малигнух болести; Сестринске интервенције у превенцији и скринингу; Дијагностика малигнух болести; Сестринске интервенције у планирању и спровођењу дијагностичких процедура у онкологији; Модалитети лечења у онкологији; Тимски рад; Хемиотерапија и сестринске интервенције у оквиру хемиотерапије; Безбедно руковање цитотоксичним лековима; Хируршко лечење и сестринске интервенције у оквиру хируршког лечења; Радиотерапија и сестринске интервенције у оквиру радиотерапије; Терапија бола у малигним болестима; Хитна стања у онкологији и сестринске интервенције у хитним стањима код онколошких болесника; Палијативно збрињавање и сестринске интервенције у процесу палијативног збрињавања; Специфичности сестринских интервенција у збрињавању хематолошких малигнитета; Специфичности сестринских интервенција у збрињавању пулмолошких малигнитета; Специфичности сестринских интервенција у збрињавању малигнитета гастроинтестиналног и хепатобилијарног система; Специфичности сестринских интервенција у збрињавању малигнитета централног и периферног нервног систем, локомоторног система и малигнитета других локализација. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са организацијом рада на онколошким одељењима и сестринском документацијом; Сестринска анамнеза и утврђивање потреба за негом онколошких болесника; Дефинисање дијагноза неге, циљева/исхода неге, планирање, реализација и евалуација сестринских интервенција (процена и контрола бола, ограничене покретљивости, промене у крвној лози, мучнине и повраћања, крвављења, интегритета коже и слузокоже – орални мукозитис, озрачених локализација, нега интраваскуларних приступа, спречавање компликација); Сестринске интервенције у припреми болесника, извођењу и збрињавању након дијагностичких и терапијских процедура у онкологији; Упознавање са применом стандарда за безбедно руковање цитотоксичним агенсима, припремом и применом хемиотерапије – лична заштитна опрема, затворени системи за примену цитостатика, ламинарне коморе, правилна употреба и одлагање употребљеног материјала; Учесће струковне медицинске сестре у палијативном збрињавању онколошких болесника.			
Литература 1. Bošković, S. (2012). <i>Zdravstvena nega u onkologiji</i> . Beograd: Visoka zdravstvena škola strukovnih studija u Beogradu. 2. Downing, J., Milićević, N., Haraldsdottir E., & Ely, J. (2012). <i>Palijativna medicina, priručnik za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Jevđić, J., Đorđević, N., Cupara, S., Jovanović, Z., Drakulić Miletić, S., Zornić N., Stefanović, S., & Milošević, B. (2020). <i>Terapija bola</i> . Kragujevac: Univerzitet u Kragujevcu Fakultet medicinskih nauka.			
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45 Остали часови: 120	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава (вежбе)	10	усмени испит	50
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Неурологија са негом			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања о неуролошким болестима, дијагностици и принципима лечења.			
Исход предмета Студенти ће поседовати основна знања о настанку неуролошких болести, превенцији, дијагностичким процедурама и модалитетима лечења, затим специфична теоријска и практична знања из здравствене неге неуролошких болесника, моћи ће самостално да спроводе специфичне интервенције из делокруга рада и овлашћења струковне медицинске сестре, да припремају и учествују у спровођењу дијагностичких и терапијских процедура код неуролошких болесника, да спроводе дијагностичке и терапијске алгоритме, препознају нежељена дејства терапијских модалитета и начин збрињавања, да познају основне принципе симптоматске терапије и палијативне неге, да буду оспособљени за адекватну комуникацију са оболелима и члановима њихових породица.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у неурологију, општи појмови; Неурологија развојног доба; Клинички синдроми изазвани оштећењем појединих режњева мозга; Дијагностичке методе у неурологији; Поремећај кранијалних нерава; Моторни систем и сензибилитет; Бол и главобоље; Кичмена мождина; Васкуларна обољења мозга; Запаљенска обољења мозга; Деменције; Демјелинизационе болести; Болести мишиће и болести нерурумишићне трансмисије; Поремећаји малог мозга; Поремећаји покрета. <i>Практична настава (вежбе)</i> Специфичности узимања неуролошке анамнезе; Основи неуролошког прегледа (преглед кранијалних нерава, моторног система, сензибилитета); Препознавање неуролошких симптома; Преглед болесника са можданим ударом; Преглед болесника са запаљенским обољењем мозга, упознавање са извођењем лумбалне пункције; Неуролошки преглед болесника са епилепсијом; Преглед дементног болесника; Преглед болесника са мултиплом склерозом; Преглед болесника са болестима мишића; Преглед болесника са мијастенијом гравис; Преглед болесника са оштећењем малог мозга; Преглед болесника са Паркинсоновом болешћу.			
Литература 1. Kostić, V. (2009). <i>Neurologija za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Rapper, A. H., & Samuels, M.A. (2009). <i>Adams & Vectors Principles of Neurology</i> . (9th edition). New York: Mc Graw-Hill. 3. Taylor, CR., Lillis, C., LeMone, P., & Lynn P. (2011). <i>Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Nursing Care</i> . (7th edition). Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins, Wolters Kluwer Health.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 120
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Дијетотерапија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања и вештина о значају исхране и дијетотерапије, енергетским и нутритивним потребама популације здравих људи и пацијената са акутним и хроничним болестима, одређивању стања ухрањености, дијагностике малнутриција (посебно скривених малнутриција) и прекомерне ухрањености као и нутритивној процени пацијената.			
Исход предмета Студенти ће поседовати основна знања о исхрани и дијетотерапији, стању ухрањености пацијената, процени нутритивног статуса, потенцијалним утицајима на ток и исход болести, дијагностици поремећаја исхране и малнутриција; моћи ће самостално да спроводе специфичне интервенције из делокруга рада и овлашћења струковне медицинске сестре, да припремају и учествују у спровођењу дијагностичких и терапијских процедура, а биће и оспособљени за адекватну комуникацију са оболелима и члановима њихових породица.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Значај исхране и стања ухрањености за здравље људи; Физиологија дигестије и апсорпције нутријената; Метаболизам угљених хидрата, протеина и липида; Нутритивне потребе за енергијом и макронутријентима код одраслих пацијената; Потребе за водом и електролитима; Исхрана здравих особа; Безбедност хране; Методе нутритивног скрининга и значај дијагностике малнутриције; Телесни састав; Орална и ентерална нутриција; Парентерална нутриција; Супстрати за оралну и ентералну исхрану; Супстрати за парентералну исхрану; Значај исхране и стања ухрањености за здравље људи; Макронутријенти у исхрани - угљени хидрати, масти и беланчевине; Микронутријенти у исхрани-витамини и минерали; Вода у исхрани; Енергетске и нутритивне потребе у здрављу и болестима; Исхрана здравих људи; Анкете исхране; Одређивање стања ухрањености; Здравствена безбедност хране; Дијететски производи; Додаци исхрани и суплементација исхране; Малнутриција; Прекомерна ухрањеност; Исхрана пацијената код појединих хроничних незаразних болести. <i>Практична настава (вежбе)</i> Одређивање енергетских и нутритивних потреба као и одређивање енергетских расхода здравих људи и оболелих од различитих болести; одређивање стања ухрањености, одређивање телесног састава, практична примена анкета исхране и тумачење истих, антропометријска мерења, тумачења планова и програма индивидуалне исхране, тумачење резултата анализа хране и енергетске вредности obroка, тумачење препоручених дијететских производа, израчунавање енергетске вредности obroка различитих дијета намењених пацијентима у терцијерној здравственој заштити.			
Литература 1. Novaković, B., & Jusupović, F. (2014). <i>Ishrana i zdravlje</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu 2. Stimac, D., Krznaric, Z., Vranesic Bender, D., Obrovac Glisic, M. (2014). <i>Dijetoterapija i klinička prehrana</i> . Zagreb: Medicinska naklada. 3. Gandy, W. J. (2020). <i>Oxford handbook of nutrition and dietetics</i> . Oxford: Oxford University Press.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Организација и управљање у здравственој нези			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања у области организације и управљања у здравственој нези. Усвајање савременог приступа у одговорном и ефикасном руковођењу у сестринству, као и савремених модела организације здравствене неге.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени за примену стечених знања у области организовања и управљања у сестринској пракси, овладаће вештинама неопходним за успешно организовање здравствене неге и руковођење тимовима у сестринској пракси, уз примену усвојених вештина комуникације и поштовање етичких и професионалних принципа.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи аспекти управљања и руковођења у сестринству; Руковођење/лидерство; Теорије организације и управљања у сестринској пракси; Мотивација, теорије мотивације; Конфликт и управљање конфликтом; Комуникација у организацији сестринске службе; Управљање људским ресурсима, кадровска политика и менторство у сестринству; Организација сестринске службе; Модели организације здравствене неге; Управљање системима техничке подршке у сестринској пракси; Управљање временом у сестринској пракси; Управљање променама у сестринској пракси; Доношење одлука у сестринској пракси; Управљање квалитетом у здравственој нези; Администрација у здравственој нези; Етички аспекти управљања у сестринству. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са принципима управљања у сестринству; Функције управљања у сестринској служби; Задаци лидера у организацији сестринске службе; Стратегије за мотивисање сестара; Модели решавања конфликта; Упознавање са вештинама успешне комуникације у сестринској служби; Планирање кадрова, поступак селекције кандидата, пријем и обука новопримљених сестара; Упознавање са организацијом службе здравствене неге и моделима организације здравствене неге; Упознавање са организацијом и координацијом системима техничке подршке; Делегирање послова у сестринству и задаци руководећих сестара на свим нивоима управљања; Планирање и одлучивање у сестринству; Стручни надзор и праћење показатеља квалитета здравствене неге; Документација у здравственој нези.			
Литература 1. Mićović, P. M. (2008). <i>Zdravstveni menadžment: menadžment zdravstvenog sistema i zdravstvenih ustanova</i> . Beograd: Komora zdravstvenih ustanova Srbije; Zaječar: Fakultet za menadžment. 2. Marić, L., & Miljković, S. R. (2003). <i>Menadžment i zdravstvo</i> . Niš: Klinički centar. 3. Kalauz, S. (2015). <i>Organizacija i upravljanje u području zdravstvene njege</i> . Zagreb: Medicinska naklada.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава (вежбе)	10	усмени испит	50
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега болесника након трансплантације			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са савременим методама здравствене неге болесника након трансплантације у различитим клиничким дисциплинама. Кроз практични самостални рад студенти ће овладати методама здравствене неге и спровођења система квалитета са пратећом базом медицинске документације.			
Исход предмета Овладавање техникама и методама у свим фазама здравствене заштите болесника након трансплантације и вођењем неопходне медицинске документације – протокола у болничким и амбулантним здравственим установама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам здравствене неге, дисциплине здравствене неге и повезаност са биомедицинским и другим наукама; Теоријске основе процеса неге и импликације на сестринство; Превентивни значај здравствене неге; Упознавање са превентивним мерама и приступ различитој врсти обољења; Нормативи и стандарди у здравственој нези; Специфичности здравствене неге болесника након трансплантације у склопу различитих клиничких области; Имунски одговор код болесника код којих се спроводи трансплантација; Инфекције код болесника код којих се спроводи трансплантација; Мултидисциплинарни приступ у трансплантационој медицини; Специфичности здравствене неге болесника у фази припреме за трансплантацију; Специфичности здравствене неге хоспитализованих болесника током процеса трансплантације и пост-процедуралног опоравка; Специфичности здравствене неге болесника након трансплантације; Препознавање и лечење акутних компликација и хитних стања у вези са процесом трансплантације; Препознавање и лечење хроничних компликација у вези са процесом трансплантације; Фармаколошке и нефармаколошке методе у палијативном лечењу и нези у трансплантационој медицини. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање студената са структуром и фазама спровођења процеса здравствене неге код болесника у процесу трансплантације органа; Формирање тимова за негу, нивои реаговања; Учесће студената у спровођењу здравствене неге у наставним базама; Анализа различитих система здравствене неге у зависности од патологије оболелих; Сестринска анамнеза; Процена функционалног стања болесника, идентификација субјективних и објективних података, провера података, утврђивање потреба за негом; Здравствена нега и едукација болесника у преттрансплантацијском и посттрансплантацијском периоду.			
Литература 1. Loscalzo, J., Fauci, A. S., Kasper, D. L., Hauser, S. L., Longo, D. L., & Jameson, J. L. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (21st edition). New York: McGraw Hill. 2. Chapel, H., Haeney, M., Misbah, S., & Snowden, N. (2015). <i>Essentials of Clinical Immunology</i> . (6th edition). Chichester: Wiley Blackwell. 3. Tijanić, M., Rudić, R., Đuranović, D., & Milović, Lj. (2010). <i>Zdravstvena нега i savremeno sestrinstvo</i> . Beograd: ITP Naučna.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Истраживања у области здравствене неге			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Оспособљавање студената да самостално обављају истраживање у области здравствене неге, кроз све неопходне фазе: избор циља истраживања, избор одговарајуће методологије, израда плана истраживања, спровођење истраживања и саопштавање резултата у форми научног или стручног рукописа.			
Исход предмета Познавање методологије истраживања у области здравствене неге и начина саопштавања резултата истраживања. Овладавање вештинама претраживања научне литературе, дизајна студије и писања стручног чланка. Усвајање става да се етички принципи увек морају поштовати у истраживањима у области здравствене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни елементи дизајна истраживања у области здравствене неге: истраживачко питање, утврђивање смислености истраживачког питања, избор врсте студије, одређивање студијске популације и величине узорка, утврђивање студијских варијабли; Специфичности дизајна експерименталних и опсервационих клиничких студија; Предности и мане појединих врста опсервационих студија; Израда плана истраживања и апликације за Етички одбор; Израда информације за пацијента – учесника у истраживању; Процес спровођења истраживања (припрема студијске документације, прикупљање података, мониторинг, контрола извођења, тест листе, табулирање прикупљених података); Безбедност субјеката истраживања и управљање ризиком; Текстуални, графички и табеларни прикази резултата истраживања; Основни принципи писања научног рада: израда увода, метода, резултата, дискусије и навођење референци; Грешке у истраживањима, не-етичко понашање истраживача, и методе избегавања склоности (енгл. bias); Компаније за клиничка истраживања у Србији; Правна регулатива; Контрола спровођења истраживања (на нивоу институције, државе, региона...); Избор истраживачког тима; Задатак студијске сестре и сестре координатора клиничке студије. <i>Практична настава (вежбе)</i> У току наставе на овом предмету студенти уз помоћ наставника бирају тему, постављају циљ истраживања, затим планирају, спроводе, анализирају и саопштавају у форми научног чланка резултате свог самосталног истраживања у области здравствене неге; Упознавање са конкретном документацијом клиничких студија и њихова анализа; Присуство клиничким визитама и праћење рада студијске сестре.			
Литература 1. Janković, S.M. (2023). <i>Dizajn istraživanja</i> . (2. izdanje). Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka, Univerziteta u Kragujevcu. 2. Gupta, SK. (2007). <i>Basic Principles of Clinical Research and Methodology</i> . New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers (P) Ltd. 3. Janković, S.M., & Stefanović, S. (2018). <i>Osnove statistike za lekare, farmaceute i stomatologe</i> . (1. izdanje). Kragujevac: Medicinsko društvo za radionalnu terapiju Republike Srbije.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	70
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствени менаџмент			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета			
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ЗДРАВСТВЕНОМ МЕНАЏМЕНТУ И ВЕШТИНА УПРАВЉАЊЕМ У ЗДРАВСТВУ.			
Исход предмета			
Студенти ће се током наставе упознати са основним знањима и овладати неопходним вештинама савременог менаџмента у здравству.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Дефинисање и развој здравственог менаџмента; Функције здравственог менаџмента; Комуникација; Менаџментска контрола; Доношење одлука и решавање проблема; Конфликт и решавање конфликта; Колаборација; Сарадња и тимски рад; Менаџмент и радна мотивација; Вођство/лидерство; Циљеви и постављање циљева; Здравствени пројекат; Евалуација; Успешан менаџер; Едукација/образовање из здравственог менаџмента.			
<i>Практична настава (вежбе)</i>			
Упознавање са основним принципима менаџмента у здравству; Савладавање техника за процену понуде и управљање људским ресурсима; Савладавање техника за унапређење индивидуалних капацитета за тимски рад, мотивације запослених и препознавање лидерских способности; Савладавање принципа добре интерне комуникације, као и унапређења комуникације са корисником; Савладавање принципа односа са јавношћу и плана социјалног маркетинга.			
Литература			
1. Mićović, P. M. (2008). <i>Zdravstveni menadžment: menadžment zdravstvenog sistema i zdravstvenih ustanova</i> . Beograd: Komora zdravstvenih ustanova Srbije; Zaječar: Fakultet za menadžment.			
2. Marić, L., & Miljković, S. R. (2003). <i>Menadžment i zdravstvo</i> . Niš: Klinički centar.			
3. Kalauz, S. (2015). <i>Organizacija i upravljanje u području zdravstvene njege</i> . Zagreb: Medicinska naklada.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега у процесу рехабилитације			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања из области здравствене неге у рехабилитацији, упознавање студента са активностима збрињавања и редукација болесника за активности самозбрињавања.			
Исход предмета Оспособљавање студената за вођење документације здравствене неге у процесу рехабилитације, обављање самосталних и међузависних сестринских интервенција у процесу рехабилитације особа са инвалидитетом, процену функционалне независности особа са нарушеном функционалном способношћу и реализацију специфичних процедура неге током спровођења рехабилитационог третмана.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Принципи рехабилитације; Организација здравствене неге у процесу рехабилитације; Посматрање инвалидне личности као психосоматске целине; Тимски рад у процесу рехабилитације; Пацијент и породица као активан члан тима за негу; Општи и специфични задаци рехабилитационе неге; Спровођење активности збрињавања и редукација болесника за активности самозбрињавања; Превенција контрактура; Корективни положаји; Врсте покрета; Тренинг мокраћне бешике, интермитентна катетеризација, тренинг дебелог црева; Вертикализација; Врсте трансфера; Помагала у рехабилитацији; Заштита кичменог стуба особља за негу и заузимање правилног положаја при обављању физичких активности. <i>Практична настава (вежбе)</i> Процена стања болесника, формулисање дијагноза неге и колаборативних проблема; Постављање циљева неге; Планирање програма неге; Реализација неге и евалуација неге код болесника са оштећењем ЦНС-а, ПНС-а, мишићно-коштаног система, кардиоваскуларног система, респираторног система, реуматских оштећења, ампутације, опекотина и др; оштећења; Специфичности хабилитационе неге у процесу рехабилитације деце, и процес рехабилитационе неге старих.			
Литература 1. Konjikušić, V., & Kocev, N. (2005). <i>Zdravstvena nega u procesu rehabilitacije</i> . Beograd: Čigoja štampa. 2. Frontera, W. R. (2018). <i>Essentials of Physical Medicine and Rehabilitation Musculoskeletal Disorders, Pain, and Rehabilitation</i> . Elsevier Science. 3. Seaback, W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts and Applications</i> . (3rd edition). Delmar: Cengage Learning.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Методика наставе здравствене неге			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета <p>Стицање потребних знања за разумевање циљева, задатака и садржаја здравствене неге као наставног предмета. Овладавање вештинама самосталног планирања, организовања, извођења и вредновања наставног рада у предмету Здравствена неге. Стицање потребних знања за разумевање модернизације наставног процеса и примену савремених дидактичких стратегија, интерактивних облика рада и образовних технологија. Развијање критичког и креативног мишљења и стваралачког односа према васпитно-образовном раду.</p>			
Исход предмета <p>Студент ће бити оспособљен да: објасни теоријске основе и специфичности наставе предмета Здравствена неге; да објасни и образложи циљеве, исходе и садржаје предмета Здравствена неге; да самостално изради документацију неопходну за планирања и припремања наставе предмета Здравствена неге (оперативни и глобални план рада, сценарио за извођење наставног часа здравствене неге); изради дидактички материјал за извођење и вредновање наставе здравствене неге; самостално реализује час Здравствене неге.</p>			
Садржај предмета <p><i>Теоријска настава</i> Методика као научна дисциплина; Методика као међу-дисциплина; Структура методике и општи модел методике; Појам и суштина наставе предмета Здравствена неге; Циљеви и исходи наставног предмета Здравствена неге; Садржаји предмета; Специфичности примене дидактичких принципа у реализацији предмета Здравствена неге; Облици рада у настави здравствене неге; Наставна средства и помагала у реализацији садржаја здравствене неге; Дидактички медији у реализацији наставе; Специфичности наставе у реалном окружењу, установама здравствене и социјалне заштите; Планирање и припремање наставе Здравствене неге; Етапе наставног процеса у реализацији наставе Здравствене неге; Индивидуализована настава у оквиру предмета Здравствена неге; Вредновање наставног рада: специфичности оцењивања у настави предмета Здравствена неге, примена техника и инструмената објективног вредновања у предмету Здравствена неге; Наставник здравствене неге; Стандардни компетенција за професију наставника здравствене неге.</p> <p><i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање и анализа наставног плана и програма предмета Здравствена неге; Упознавање опште организације рада медицинске школе (простор, опрема, кадар, распоред часова); Израда обрасца припреме за извођење наставе здравствене неге; Посматрање и анализа наставних часова здравствене неге (обрада нових садржаја, вежбање, понављање, проверавање и вредновање); Посматрање и анализа часова здравствен неге у реалном окружењу (наставне базе); Извођење наставе здравствене неге на различитим садржајима у свим разредима медицинске школе; Израда дидактичког материјала за примену у настави здравствене неге; Израда тестова и осталих инструмената за вредновање рада ученика у оквиру предмета Здравствена неге; Евалуација квалитета наставе здравствене неге; Евиденција рада и професионалног развоја наставника.</p>			
Литература <ol style="list-style-type: none"> Ranković Vasiljević, R. (2000). <i>Metodika nastave zdravstvene nege</i>, Beograd: Viša medicinska škola. Abou Aldan, D. (2019). <i>Metodika zdravstvene njege</i>. Zagreb: Medicinska naklada. van Servellen, G. (2020). <i>Communication Skills for the Health Care Professional: Context, Concepts, Practice, and Evidence</i>. (3rd edition). Burlington, MA: Jones & Bartlett learning. 			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	40
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и	5		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Методологија истраживања			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Оспособљавање студената да самостално обављају истраживање из домена медицине кроз све неопходне фазе: дефинисање теме и циљева истраживања, избор одговарајуће методологије, израда плана истраживања, спровођење истраживања и саопштавање резултата у форми научног/стручног рада.			
Исход предмета По завршетку наставе из предмета Методологија истраживања, од студента се очекује да разуме и овлада методологијом истраживачког рада и принципима писања научног/стручног рада уз поштовање етичких норми.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни принципи истраживања; Принципи добре клиничке праксе; Етичко понашање истраживача; Улога етичких одбора у спровођењу студија; Грешке у истраживањима; Утврђивање валидности литературе; Базе података; Критеријуми за процену квалитета студија; Вештина избора фокусиране и релевантне теме истраживања; Дефинисање циљева истраживања; Значај одређивања валидног дизајна; Избор врсте студије; Одређивање студијске популације и величине узорка; Утврђивање параметара који се мере у истраживању; Избор статистичког теста и обрада података; Принципи приказивања резултата; Концепти дискутовања резултата; Методе навођења референци. <i>Практична настава (вежбе)</i> Основни принципи писања научног рада; Претраживање литературе; Постављање истраживачког питања; Писање увода и циљева рада; Писање методологије; Текстуални, графички и табеларни прикази анализе резултата; Писање дискусије и извођење закључака; Навођење коришћене литературе; Техничка обрада и форматирање текста.			
Литература 1. Janković, S.M. (2023). <i>Dizajn istraživanja</i> . (2. izdanje). Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 2. Gupta, SK. (2007). <i>Basic Principles of Clinical Research and Methodology</i> . New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers (P) Ltd. 3. Janković, S.M., & Stefanović, S. (2018). <i>Osnove statistike za lekare, farmaceute i stomatologe</i> . (1. izdanje). Kragujevac: Medicinsko društvo za racionalnu terapiju Republike Srbije.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	70
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Геријатрија са здравственом негом			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са фундаменталним и практичним знањима у области здравствене неге старих и основама геријатрије.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са основама геријатрије и неге старих болесника и стећи основна знања која ће им омогућити практични рад са геријатријским болесницима. Посебно ће бити оспособљени за разумевање и спровођење неге са посебним освртом на превенцију и спровођење програма кућног лечења.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у геријатрију; Старост и поремећај хомеостазе воде и соли у старих; Цереброваскуларне болести старих; Нега кардиоваскуларних болесника у геријатрији; Болести периферних крвних судова у геријатрији; Серумски липиди и атеросклероза; Болести плућа у геријатрији; Ендокринологија у геријатрији; Имунологија у геријатрији; Анемија у старих и малигне хемопатије; Реуматске болести код старих особа; Урологија у геријатрији; Нефрологија у геријатрији; Нега нефролошких и уролошких пацијената у геријатрији; Психијатријски поремећаји у старости. <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у геријатрију – практични аспекти; Старост и поремећај хомеостазе воде и соли у старих – практични аспекти; Цереброваскуларне болести старих – практични аспекти; Нега кардиоваскуларних болесника у геријатрији – практични аспекти; Болести периферних крвних судова у геријатрији – практични аспекти; Серумски липиди и атеросклероза – практични аспекти; Болести плућа у геријатрији – практични аспекти; Ендокринологија у геријатрији – практични аспекти; Имунологија у геријатрији – практични аспекти; Анемија у старих и малигне хемопатије – практични аспекти; Реуматске болести код старих особа – практични аспекти; Урологија у геријатрији – практични аспекти; Нефрологија у геријатрији – практични аспекти; Нега нефролошких и уролошких пацијената у геријатрији – практични аспекти; Психијатријски поремећаји у старости – практични аспекти.			
Литература 1. Igić, R. (2019). <i>Osnovi gerijatrije</i> . Sombor: Fondacija gimnazije Veljko Petrović. 2. Manojlović, D. (2009). <i>Interna medicina 1 i 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 3. Loscalzo, J., Fauci, A. S., Kasper, D. L., Hauser, S. L., Longo, D. L., & Jameson, J. L. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (21st edition). New York: McGraw Hill.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 45	
		Практична настава: 30 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Палијативна здравствена нега			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет за више студијских програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са основним знањима о спровођењу палијативне неге и збрињавања уз развој знања, вештина и ставова потребних за делотворно и саосећајно учешће у пружању палијативног збрињавања.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе оспособити за разумевање холистичке природе палијативне неге и збрињавања као и чињенице да оно подразумева више од дијагностичких и куративних интервенција, те да пацијента треба посматрати и збрињавати као комплетну личност, демонстрирање добре вештине комуникације, спремност за дискусију о етичким дилемама, способност рада у тиму што доприноси унапређењу квалитета пружене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, дефиниција и опис палијативне неге и збрињавања; Организација система здравствене и социјалне заштите у циљу спровођења палијативног збрињавања; Модели пружања палијативног збрињавања у хоспиталним условима - болнички тимови, хоспиталне јединице; Модели пружања палијативног збрињавања у кућним условима, координација са установама социјалне и примарне здравствене заштите; Специфичности комуникације у палијативној нези - СПИКЕС, АБЦД комуникацијски протоколи; Специфичности процеса палијативне здравствене неге; Методе и инструменти за прикупљање података и формирање дијагноза; Планирање, реализација, евалуација и документовање процедура здравствене неге; Модели здравствене неге у палијативном збрињавању- адаптивни модел Calliste Roy; Психосоцијални и духовни аспекти палијативне неге; Тимски рад- мултидисциплинарни тимови за палијативну негу и збрињавање; Сестринске процедуре у хитним стањима у палијативном збрињавању; Сестринске процедуре у збрињавању симптома пацијента током процеса умирања; Етичка и правна питања у палијативном збрињавању. <i>Практична настава (вежбе)</i> Боравак у установама здравствене и социјалне заштите у циљу са упознавањем модела организације рада и ресурса неопходних за пружање квалитетне палијативне неге; Свеобухватна сестринска процена потреба пацијената у терминалној фази болести примена различитих метода и инструмената за прикупљање података; Увежбавање формирања дијагноза и плана неге; Процена и израда плана палијативне неге у збрињавању пацијената са болом- фармаколошке и нефармаколошке мере; Увежбавање примене фармаколошке и нефармаколошке мера у палијативном збрињавању; Сестринске процедуре контроле неуролошких, гастроинтестиналних и уролошких симптома пацијената у терминалној фази болести; Примена различитих метода едукације пацијената и чланова породице у палијативном збрињавању; Збрињавање у последњим часовима живота (решавање студија случаја).			
Литература 1. Downing, J., Milićević, N., Haraldsdottir E., & Ely, J. (2012). <i>Palijativna medicina, priručnik za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Bošković, S. (2012). <i>Zdravstvena nega u onkologiji</i> . Beograd: Visoka zdravstvena škola strukovnih studija u Beogradu. 3. Jevđić, J., Đorđević, N., Cupara, S., Jovanović, Z., Drakulić Miletić, S., Zornić N., Stefanović, S., & Milošević, B. (2020). <i>Terapija bola</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	10
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Офталмологија са негом			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Стицање знања и развијање вештина, као и упознавање студената са методама дијагностиковања и принципима лечења најважнијих офталмолошких обољења, као и са принципима неге офталмолошких болесника са најчешћим офталмолошким стањима и болестима.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са најчешћим патолошким стањима у области офталмологије и оспособити да примене своје познавање дијагностичких и терапијских метода најчешћих офталмолошких обољења, односно да примене научене принципе неге офталмолошких болесника са најважнијим и најчешћим офталмолошких болестима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у офталмологију; Ембриологија ока; Функционална методологија испитивања у офталмологији; Патологија очних капака, сузне жлезде и сузних путева; Патологија конјунктива; Патологија рожњаче; Патологија увеа; Патологија очног сочива; Патологија мрежњаче; Глауком; Рефрактивне аномалије ока; Патологија бинокуларног вида; Страбизам; Повреде ока; Патологије орбите; Наследна обољења у офталмологији и примене офталмолошке терапије. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање и асистирање при извођењу комплетног офталмолошког прегледа; Узимање офталмолошке анамнезе; Ектропионирање очних капака; Пропирање сузних путева; Бојење конјунктива и рожњаче специјалном флуоресцеинском бојом; Извођење Ширмеровог теста; Мерења очног притиска и клиничког прегледа и анализе предњег и задњег сегмента ока на биомикроскопу.			
Литература 1. Golubović, S. (2010). <i>Oftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Stefanović, B. (1986). <i>Klinička neurooftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Salmon, J. F. (2020). <i>Kanski's clinical ophthalmology: a systematic approach</i> . (9th ed.). Edinburgh: Elsevier.			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	Остали часови: 60
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Терапија бола			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Стицање специјализованих знања и вештина у препознавању различитих болних стања, процени интензитета употребом валидираних скала за бол, као и терапијских могућности за разрешење болних стања.			
Исход предмета Применом стечених знања и вештина студенти су оспособљени да стручно и ефикасно препознају болно стање, као и да планирају и организују активности за збрињавање болног стања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Физиологија и класификација бола; Клиничка процена интензитета бола; Утицај психичких, психолошких и социјалних фактора у развоју и одржавању бола; Посттрауматски бол; Постоперативни бол; Примена опиоида у терапији бола; Примена неопиоидних аналгетика; Примена коаналгетика у терапији акутног и хроничног бола; Фармакотерапија неуропатског бола; Методе физикалне медицине у лечењу бола; Интервентне методе у лечењу болних стања; Канцерски бол; Неуропатски бол; Главобоље; Хронични неспецифични бол у леђима; Комплексни регионални болни синдроми. <i>Практична настава (вежбе)</i> Оспособљавање студената за препознавање болних стања; Оспособљавање за квантификацију бола коришћењем скала за акутни бол; Оспособљавање за квантификацију бола коришћењем скала за хронични бол; Припрема опиоидних аналгетика, неопиоидних аналгетика за парентералну примену; Припрему раствора локалних анестетика за администрацију у перидурални простор, за једнократно или континуирано давање преко периферних нервних катетера; Вођење неопходне документације опацијенту као и пружање неопходне психолошке подршке; Препознавање нежељених дејстава лекова; Асистирање приликом извожења интервентних процедура у терапији бола; Приступ пацијенту са канцерским болом, комплексним регионалним болним синдромом; Приступ пацијенту са неуропатским болом, са главобољама, посттрауматским болом.			
Литература 1. Jevđić, J., Đorđević, N., Cupara, S., Jovanović, Z., Drakulić Miletić, S., Zorniћ N., Stefanović, S., & Milošević, B. (2020). <i>Terapija bola</i> . Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 1. Kalezić, N., & Ugrinović, Đ. (2010). <i>Anestezija i intenzivno lečenje hirurških bolesnika</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet. 2. Pražić, S. (2009). <i>Sestrinske intervencije</i> . Niš: Klinički centar Niš.			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Оториноларингологија са негом			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са теоријским и практичним знањима из области оториноларингологије са негом.			
Исход предмета Студенти ће стећи знања о најосновнијим обољењима из домена оториноларингологије и биће оспособљени да припреме пацијенте за дијагностичке процедуре и оперативне захвате у оториноларингологији, да припреме инструменте који се користе у оториноларингологији и за извођење постоперативне неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Запаљенска обољења спољашњег ува, основи аудиологије; Акутна запаљења средњег ува; Хронична запаљења средњег ува; Хронична запаљења средњег ува и отогене компликације; Повреде ува, страна тела ува; Вертигинозни синдром, парализа фацијалиса; Запаљење спољашњег носа, алергијски ринитис, неалергијски ринитис; Акутни и хронични риносинуситис; Поремећаји мириса и епистакса; Повреде носа и лица; Запаљенски процеси ждрела и компликације; Акутни и хронични запаљенски процеси ларинкса; Повреде и страна тела ларинкса; Запаљенски процеси усана, десни, афте; Запаљенски процеси пљувачних жлезда. <i>Практична настава (вежбе)</i> Узимање анамнезе у оториноларингологији; Основи отолошког прегледа; Нега пацијената са обољењима спољашњег, средњег и унутрашњег ува; Основи ринолошког прегледа; Нега пацијената са обољењима назалних и параназалних шупљина; Основи прегледа ларинкса; Нега пацијената са обољењима ларинкса; Нега трахеотомисаних пацијената.			
Литература 1. Jović, R. (2019). <i>Otorinolarinologija: hirurgija glave i vrata</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet. 2. Radulović, R. (2004). <i>Otorinolarinologija sa maksilofacijalnom hirurgijom</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Stanković, M., Popović, D., Milisavljević, D., & Živić, M. (2009). <i>Otorinolarinologija i hirurgija glave i vrata: udžbenik za studente medicine</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu.			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	70
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Стручна пракса 3			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Струковна медицинска сестра ће у оквиру стручне праксе примењивати појединачну медикаментозну и ампулирану терапију офталмолошким, оториноларинголошким, неуролошким и онколошким пацијентима. Струковна медицинска сестра ће радити на пословима припреме болесника за дијагностичке процедуре. Посебан акценат је дат на вођење медицинске документације у оквиру процеса континуиране медицинске неге болесника. У оквиру клиничке праксе медицинска сестра треба да овлада медицинском информационом технологијом.			
Исход предмета Струковна медицинска сестра након обављене стручне праксе је оспособљена за примену појединачне медикаментозне и ампулиране терапије. Самостална је у процесу континуиране здравствене неге и асистенцији код дијагностичких процедура.			
Садржај предмета <i>Практична настава (вежбе)</i> Здравствена нега и примена терапије офталмолошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије оториноларинголошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије неуролошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије онколошким пацијентима; Стручна пракса-обука за дијагностичке софистициране технике; Стручна пракса-специфичности рада у геријатрији и онкологији; Стручна пракса-обука рада на здравственом информационом систему; Стручна пракса-специфичности рада у јединицама неуролошке интензивне неге.			
Литература 1. Antić, R. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 2. Manojlović, D. (2009). <i>Interna medicina 1 i 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 3. Krajnović, D., Bulat, P., & Ilić, J. (2018). <i>Standardi za studentsku stručnu/kliničku praksu: medicina, farmacija, stomatologija, zdravstvena nega: vodič za obezbeđenje kvaliteta</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава: Остали часови: 240	
Методе извођења наставе Практична настава и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Предмет завршног рада			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Положени сви испити предвиђени планом и програмом за уписани студијски програм.			
Циљ предмета Подстицање студента на самостално дизајнирање истраживања, самосталну претрагу литературе и примене адекватне методологије у истраживању.			
Исход предмета Студент ће бити у могућности да у сарадњи са ментором дефинише предмет истраживања за потребе израде и одбране завршног рада.			
Садржај предмета Дефинисање теме; Дизајнирање истраживања; Претраживање литературе; Спровођење истраживања; Статистичка обрада података уз подршку наставника; Интерпретација добијених резултата и дискусија; Оспособљавање за самосталну израду и одбрану рада.			
Литература <ul style="list-style-type: none"> • Литература у подручју истраживања којом ће се студент бавити • Релевантна литература препоручена од стране ментора 			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава:	Практична настава: ИР: 45	
Методe извођења наставe Консултативни рад са ментором, прикупљање и преглед литературе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	50
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	30		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Израда и одбрана завршног рада			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Положени сви испити предвиђени планом и програмом за уписани студијски програм.			
Циљ предмета Стицање вештина у изради завршног рада у писаној форми из области коју одреди наставник			
Исход предмета Студент ће бити у могућности да самостално изради и одбрани завршни рад из области коју одреди наставник.			
Садржај предмета Израда и одбрана завршног рада представља последњу фазу израде завршног рада; Након припремних разговора са наставником где се дефинише тема истраживања, добијених упутстава за прибављање неопходне литературе и након прикупљања и статистичке обраде података, студент приступа самосталној изради и одбрани рада; Студент припрема завршни рад у форми која садржи следећа поглавља: увод, циљеви, материјал и методе, резултати, дискусија, закључак и литература; Коначну, укоричену верзију рада студент доставља студентској служби и договара се датум одбране; На крају студент усмено брани завршни рад пред трочланом комисијом; Одбрана је усмена и јавна; Комисија оцењује завршни рад описном оценом.			
Литература			
<ul style="list-style-type: none"> • Литература у подручју истраживања којом ће се студент бавити • Релевантна литература препоручена од стране ментора 			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава:	Остали часови: 90
Методe извођења наставе Консултативни рад са ментором, прикупљање и преглед литературе, спровођење истраживачког дела, синтетисање теоријских сазнања и резултата истраживања у писаној форми, презентација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			